

คู่มือครู

การจัดระบบความปลอดภัยในโรงเรียน

สนับสนุนโดย

จัดพิมพ์โดย

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

- ชื่อหนังสือ : คู่มือครู
การจัดระบบความปลอดภัยในโรงเรียน
- จัดทำโดย : มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
979 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 12 ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
โทร 0-2412-1196 , 0-2412-0739
โทรสาร 0-2412-9833
www.thaichildrights.org
- ข้อมูลโดย : มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : เมษายน 2550 จำนวน 1,000 เล่ม
- พิมพ์ที่ : บริษัท ส.เสริมมิตร การพิมพ์ จำกัด
- จำนวนหน้า : 98 หน้า
- ISBN : 978-974-7452-74-7
- ออกแบบ : All About Media โทร.08-4129-9655

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

ห้ามลอกเลียนไม่ว่าจะส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใด ๆ

นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเท่านั้น

คำนำ

การสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญที่หน่วยงานหลาย ๆ ฝ่ายควรเข้ามาร่วมมือกันเพื่อให้เกิดสังคมที่ปลอดภัยสำหรับเด็กอย่างแท้จริง โดยที่โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดตรงลงมาจากสถาบันครอบครัว เด็กบางคนใช้ช่วงเวลาในการอยู่โรงเรียนมากกว่าอยู่ที่บ้าน จนบางครั้งอาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนเป็นเสมือนบ้านที่สองของเด็ก และคุณครูเปรียบเหมือนพ่อแม่คนที่สองของเด็กเช่นกัน ดังนั้นบทบาทของโรงเรียนจึงไม่เพียงแต่เป็นสถานที่ที่ให้เฉพาะวิชาความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นสถานที่ที่ส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ด้วยการสร้างความปลอดภัยในชีวิตของเด็ก รวมทั้งปกป้องคุ้มครองเด็กนักเรียนจากภัยอันตรายต่าง ๆ ดังนั้นการสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ปลอดภัย ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้เด็กมีทักษะชีวิต นับถือตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเชิงวิเคราะห์ เป็นคนดี มีสุข อีกทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวด 7 มาตรา 63 ได้มุ่งเน้นให้โรงเรียนได้มีระบบงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียน กล่าวคือ

“โรงเรียนและสถานศึกษา ต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการ
แนะแนว ให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง
เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความ
ปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ได้
กำหนดในกฎกระทรวง”

มูลนิธิศุภนิพนธ์พิทักษ์สิทธิเด็กได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการ
สร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก จึงริเริ่มโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็กขึ้น
โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้คุณครูในโรงเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ
ในการสร้างระบบความปลอดภัยในโรงเรียนด้วยการให้คุณครูเข้ามามี
ส่วนร่วมในการปกป้อง คุ้มครอง ช่วยเหลือ สอดส่องดูแลและเฝ้าระวังเด็ก
ให้ปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ ในโรงเรียนทั้งในด้านตัวบุคคลและ
สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียน โดยให้โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับ
หน่วยงานในพื้นที่ชุมชนและผู้ปกครองของเด็กนักเรียน เพื่อจัดเงื่อนไขให้
เกิดความปลอดภัยให้แก่เด็ก ทั้งนี้การดำเนินงานของโครงการเป็นความ
ร่วมมือระหว่างมูลนิธิศุภนิพนธ์พิทักษ์สิทธิเด็กและหน่วยงานด้านการศึกษา
ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานการศึกษา เป็นต้น คู่มือนี้จึงเป็นเสมือน
เครื่องมือที่คุณครูสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการของตน

มูลนิธิศุภนิพนธ์พิทักษ์สิทธิเด็ก

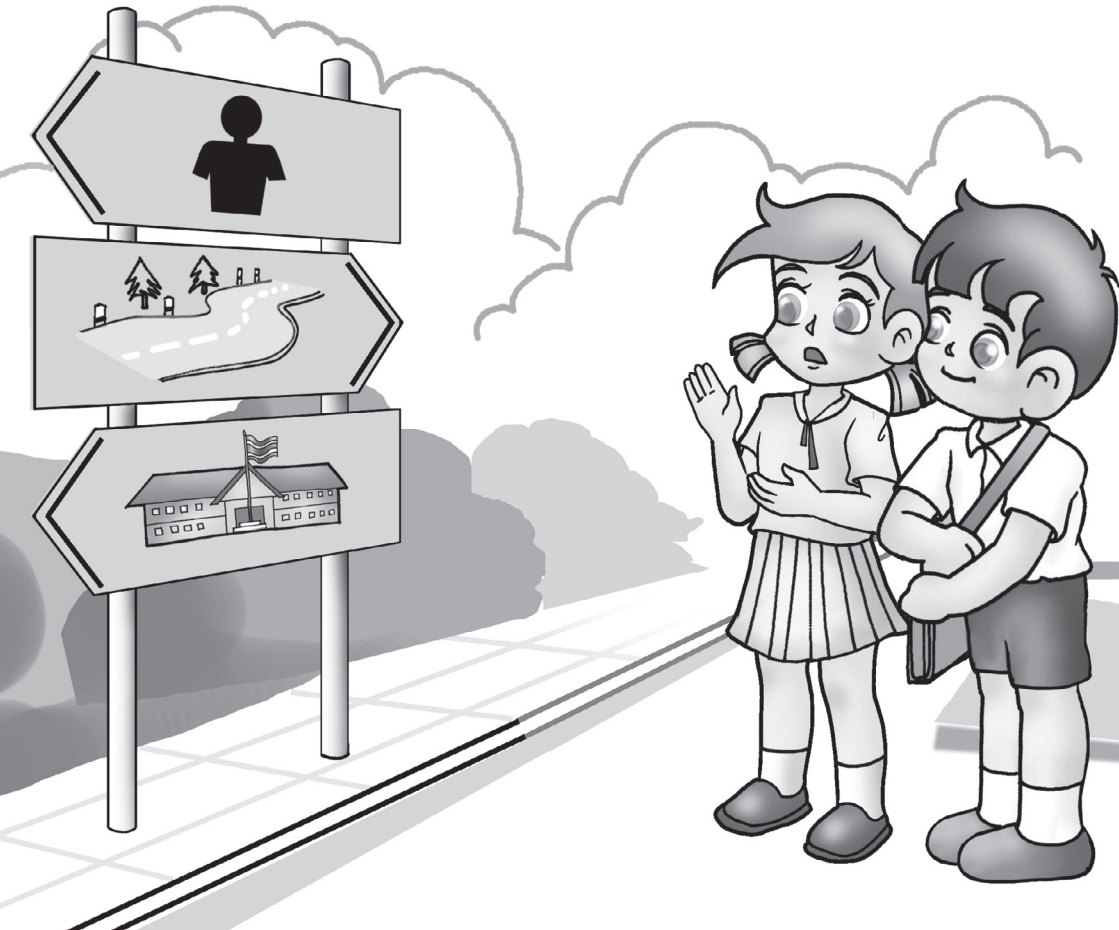
สารบัญ

แนวคิดเรื่องความปลอดภัย	7
สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในโรงเรียน	13
กรอบแนวคิดเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน	21
ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย : ด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือ	25
ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย : ด้านการป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม / อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ / โรคภัยไข้เจ็บ / สื่อ	41

สารบัญ

ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย : ด้านการป้องกันอันตรายจากบุคคล	55
ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย : ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน	63
ตัวอย่างเครื่องมือ	71
รายชื่อหน่วยงานเครือข่ายสหวิชาชีพ และองค์กรที่ให้การช่วยเหลือเด็ก	77
บรรณานุกรม	94

แนวคิดเรื่อง
ความปลอดภัย

แนวคิดเรื่องความปลอดภัย

ปัญหาความไม่ปลอดภัยสำหรับเด็กในปัจจุบัน มีปรากฏให้เห็นอยู่ทุกวัน จากการนำเสนอของสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ ซึ่งปัญหาหลักของการที่เด็กต้องเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย จิตใจ ส่วนใหญ่มาจากการจมน้ำ อุบัติเหตุ หรือจากบุคคลเป็นผู้กระทำ

ปรากฏการณ์ความไม่ปลอดภัยเหล่านี้ ไม่ใช่เป็นปรากฏการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้น แต่ได้มีมานานแล้วในหลายทศวรรษที่ผ่านมาทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบท เพียงแต่สมัยก่อนสังคมไทยเรามีวิถีชีวิตความเป็นอยู่กันแบบเครือญาติที่สามารถให้ความช่วยเหลือดูแลทดแทนได้ในกรณีที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถดูแลเด็กด้วยตนเอง ทำให้เด็กมีความปลอดภัยพอสมควรตามระดับความรู้ความเข้าใจและสภาพแวดล้อมของสังคมยุคนั้น

ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นต่อเด็กมักจะมีสาเหตุมาจากบุคคลหรือผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้างเด็ก ขาดความตระหนักในเรื่องความปลอดภัย หรือขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัยที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของเด็ก การไม่เข้าใจในพัฒนาการเด็ก หรือไม่ตระหนักถึงความอ่อนแอหรือศักยภาพของเด็ก ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองหรือปกป้องตัวเองให้ปลอดภัยได้จะ

เป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากและเป็นปัญหาพื้นฐานที่ก่อให้เกิดอันตรายต่าง ๆ ที่ตามมามากมายต่อเด็ก เช่น การปล่อยเด็กอายุ 1 – 3 ปี อยู่ตามลำพังโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วยทำให้เด็กเสียชีวิตได้ ดังปรากฏเป็นข่าวทางหนังสือพิมพ์ที่ว่าหนูน้อยวัย 3 ปี ตายอนาถหลังจากถูกปล่อยให้อยู่บ้านตามลำพังตื่นขึ้นมาจากนอนช่วงเช้าเกิดหิวน้ำ เดินไปคว่ำขวดน้ำกรดที่มีสีคล้ายขวดน้ำเปล่ามาดื่มหรือ อีกกรณีหนึ่ง แม่ปล่อยให้ลูกชายอายุ 1 ปี 8 เดือนวิ่งเล่นอยู่ในสวนลำไยเพียงลำพัง เมื่อปรุงอาหารเสร็จเรียกลูกชายมากินข้าวแต่ไม่พบจึงเดินตามหาพบว่าลูกชายนอนจมอยู่ในร่องน้ำริมสวนเสียแล้ว

ดังนั้นการจะทำให้เกิดความปลอดภัยต่อเด็ก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใหญ่ทุกคนต้องทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายเฉพาะเจาะจงของเด็กแต่ละวัยซึ่งมีความสัมพันธ์แบบผกผันไปตามวัยของเด็ก ยิ่งเด็กอายุน้อยเท่าใดอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กจะยิ่งมากขึ้น วัยที่มากขึ้นอันตรายที่จะเกิดกับเด็กจะน้อยลง

โรงเรียนควรมีแนวทาง ระบบ และการดำเนินงานในโรงเรียนที่จะก่อให้เกิดความปลอดภัยสำหรับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่ เครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัตถุอันตราย การมีมาตรการรักษาความปลอดภัย ไม่ให้บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งก่ออันตรายให้แก่เด็ก มีระเบียบและกฎเกณฑ์ที่ทำให้เด็ก

ปลอดภัย เช่น กำหนดพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็กแต่ละกลุ่มวัย การกำหนดให้มีผู้ใหญ่ตั้งแต่สองคนขึ้นไปคอยดูแลความปลอดภัยให้เด็กตั้งแต่ว่าก่อนที่เด็กคนแรกจะมาถึงโรงเรียน จนกระทั่งเด็กคนสุดท้ายออกจากบริเวณโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็ก เช่น ฝึกเด็กให้รู้จักประเมินอันตราย รู้จักหลบหลีก รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อมีภัย จัดให้เด็กใช้ชีวิตร่วมกัน ดูแลให้ความเอื้ออาทรแก่กัน ด้วยการเข้าค่ายเดินป่า ค่ายลูกเสือหรือเนตรนารี และค่ายบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ

ทั้งนี้ประเด็นความปลอดภัยที่จะต้องนำมาพิจารณา ประกอบกับพัฒนาการตามวัยของเด็กมีด้วยกันทั้งหมด 3 เรื่อง คือ

1.การจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย หมายถึง การวิเคราะห์อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่ เครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัตถุอันตราย แล้วจัดสภาพแวดล้อมเหล่านั้นให้เหมาะสมเกิดความปลอดภัย เช่น ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องใช้เครื่องป้องกันอันตราย ได้แก่ เซฟตี้คัท เครื่องดับเพลิง อุปกรณ์ฝาครอบปลั๊กไฟฟ้า หรือจัดที่เก็บกล่องใส่ยา ที่เก็บสารเคมีและของมีคมให้พ้นมือเด็ก ตรวจสอบสิ่งชำรุดจัดหาของเล่นที่ปลอดภัยทำด้วยวัสดุและสีที่ไม่เป็นอันตราย ติดตั้งระเบียง

ลูกทรงที่มีความถี่ มีระดับสูงจนเด็กไม่สามารถปีนป่ายเล่น ประตูปิดกั้นไม่ให้ ตกจากที่สูง หรือจัดที่พักให้มีการระบายถ่ายเทอากาศได้สะดวก หากไม่ได้ คาดการณ์ความเสี่ยงไว้หรือประเมินสถานการณ์ผิดพลาดอาจทำให้เด็กได้รับ อันตรายถึงขั้นเสียชีวิตได้

2.การกำหนดบริเวณที่ปลอดภัย หมายถึง การที่ผู้ใหญ่จะต้องกำหนด และจัดให้เด็กไปอยู่ในบริเวณที่มีความปลอดภัย เช่น บริเวณที่เด็กไปอยู่ต้อง ไม่เป็นที่ลับตาคน ไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตราย อยู่ไม่ไกลเกินกว่าที่จะได้ ยินเสียง มีการกำหนดบริเวณที่จะไป กำหนดเป็นบริเวณสำหรับเด็กเท่านั้น ไม่ว่าจะป็นห้องพัก ทำกิจกรรม การเล่น ห้องน้ำห้องส้วมเป็นสัดส่วนแยก จากผู้ใหญ่

การกำหนดวิธีการเดินทางที่ปลอดภัย หากมีการนัดหมายให้เด็กไป ทำกิจกรรมนอกโรงเรียน ผู้ใหญ่ควรจะรู้ว่าไปที่ไหน ด้วยวิธีการอย่างไร และตรวจสอบได้เป็นระยะ ทั้งนี้จะต้องให้เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย

3.กฎเกณฑ์แห่งความปลอดภัย หมายถึง กฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่จะต้องกำหนด และให้เด็กได้เรียนรู้ถึงกฎเกณฑ์ของความปลอดภัย เพื่อป้องกันความเสี่ยง และอันตรายที่จะเกิดขึ้น เช่น กฎจราจร กฎระเบียบข้อบังคับความปลอดภัย

ของสถานที่ต่าง ๆ การเดินทางทางน้ำ เครื่องเล่นตามสวนสนุก กฎและระเบียบ
ปฏิบัติความปลอดภัยในโรงเรียน ในบ้าน เช่น กำหนดเวลาในการถึงบ้าน
การขับขี่จักรยานอย่างปลอดภัย การใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย การปฏิบัติเมื่อเกิด
ไฟไหม้ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับตัวบุคคล โดยการกำหนดตัวบุคคลที่เด็กไปด้วยได้
การไปเป็นกลุ่มกับเพื่อนต้องรู้ว่าไปกับใคร การคบคนแปลกหน้า การปฏิบัติตน
ต่อเพศตรงข้าม การหลีกเลี่ยงและการเผชิญต่อเหตุการณ์อันตราย เป็นต้น

สถานการณ์ปัญหา
ที่เกิดขึ้นกับเด็กในโรงเรียน

สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในโรงเรียน

กรณีปัญหาที่มักพบเห็นในโรงเรียน เช่น บุคลากรในโรงเรียนล่องเกินทางเพศเด็ก การใช้วิธีลงโทษเด็กที่เกินกว่าเหตุ ซึ่งแต่ละปัญหาล้วนแล้วแต่เป็นการใช้ความรุนแรง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและทางเพศหรือการข่มเหงรังแกกันเองในหมู่เด็ก สามารถพบได้บ่อย ๆ ในโรงเรียน ทั้งรูปแบบไม่รุนแรงและรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต เช่น กรณีเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตั้งแก๊งไถเงินเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองหากใครขัดขืนจะใช้เข็มทิ่มแทงตามตัว เด็กนักเรียนหญิงรุ่นพี่รุมตบนักเรียนรุ่นน้องด้วยสาเหตุที่รุ่นน้องสวยกว่า เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยิงรุ่นน้องชั้นมัธยมปีที่ 2 เนื่องจากแย่งจีบผู้หญิงคนเดียวกัน หรือเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถูกเพื่อนต่างห้องทำร้ายร่างกายจนเลือดคั่งในสมองและเสียชีวิตในที่สุด

นอกจากนี้การได้รับบาดเจ็บและอุบัติเหตุ เป็นอีกปรากฏการณ์หนึ่งที่สะท้อนถึงความไม่ปลอดภัยของเด็กจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

โรงเรียนเป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครองทุกคน ฝากชีวิตลูกหลานของตนให้แก่ครูอาจารย์ช่วยดูแลโดยหวังให้เด็กได้มีวิชาความรู้ ปุ๊กผิงปมเพาะ

นิสัยเพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม ในสายตาของพ่อแม่ผู้ปกครองทั่วไปมองว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่สองที่เด็กควรจะได้รับดูแลเอาใจใส่จากครูอาจารย์รองลงมาจากพ่อแม่ แต่ปัจจุบันเรากลับเห็นปรากฏการณ์ที่ว่า มีเด็กจำนวนมากที่อยู่ในวัยเรียน กลับได้รับอันตรายที่ก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมอยู่ทุกวันอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อายุน้อยไปจนถึงอายุที่โตมากขึ้น ตั้งแต่บาดเจ็บเพียงเล็กน้อยไปจนถึงการเสียชีวิต ภัยอันตรายที่เกิดขึ้นพอจะประมวลให้เห็นได้หลากหลายรูปแบบ ดังนี้คือ

“การได้รับอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บจากสิ่งแวดล้อมภายในบริเวณรอบโรงเรียน หรือระหว่างเดินทางไปโรงเรียน” ยกกรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่นล้มทับเด็กจนบาดเจ็บเสียชีวิต เตะเผาขยะถล่มทับเด็กนักเรียน เด็กนักเรียนตกบ่อน้ำที่ไม่มีฝาปิดปากบ่อ ประตูล็อกโรงเรียนล้มทับเด็กนักเรียน ตู้ทำน้ำเย็นที่โรงเรียนเกิดไฟรั่วทำให้เด็กเสียชีวิต เป็นต้น

ผลการศึกษการตายของเด็กไทยจากอุบัติเหตุและความรุนแรงตั้งแต่ปี 2542 -2548 ของศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่ามีเด็กอายุ 1 - 14 ปี ตายจากอุบัติเหตุและความรุนแรง จำนวนทั้งสิ้น 23,457 ราย ซึ่งคิดเฉลี่ย

ปีละ 3,351 ราย โดยในจำนวนนี้มีเด็กเสียชีวิตจากการจมน้ำจำนวน 10,371 ราย จัดเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของเด็ก รองลงมาเป็นการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ การจราจร จำนวน 5,049 ราย และเป็นการตายจากสาเหตุอื่น ๆ (ไม่ทราบสาเหตุ) จำนวน 4,560 ราย

นอกจากนี้ยังพบ “การข่มเหงรังแกกัน (Bullying) ระหว่างเด็กในโรงเรียน” ซึ่งเป็นปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นแทบทุกโรงเรียน ปัญหาพฤติกรรมการรังแกกันนั้น แม้จะเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและมีผลกระทบต่อเด็กมาก แต่บุคลากรของโรงเรียนมักจะมองข้ามไปโดยเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาของเด็กที่จะมีการทะเลาะกันบ้าง ถือว่าเป็นพฤติกรรมปกติของเด็ก ลักษณะพฤติกรรมการรังแกกันในโรงเรียน มีตั้งแต่การทำตัวเป็นข่าโจ่งหรือตั้งเป็นแก๊งรีดไถเงินนักเรียนรุ่นน้องหรือเพื่อนที่อ่อนแอกว่า การตบตีแย่งแฟนกันในชั้นเรียนของนักเรียนหญิงถึงขนาดถ่ายทำเป็นวิดีโอคลิปบนมือถือเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต หรือ นักเรียน ม.5 ก่อเหตุสลดยิงนักเรียนคนอื่น เป็นเหตุให้นักเรียนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต

ในต่างประเทศมีการทำวิจัยหรือสำรวจพบว่า ปัญหาการรังแกกันของเด็กนักเรียนมีอยู่มาก จากการสำรวจเด็กจำนวน 15,686 คน จากทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ในระดับ ป. 6 ถึง ม. 4 ทั้งโรงเรียนของรัฐและ

เอกชน ประมาณการณืได้ว่าน่าจะมีเด็กทั่วสหรัฐอเมริกาถูกรังแกอย่างน้อย สัปดาห์ละครั้งประมาณ 1.6 ล้านคน และประมาณ 1.7 ล้านคนที่บอกว่า ตนเองรังแกเพื่อนบ่อยพอ ๆ กัน¹ หรือในประเทศนอร์เว ได้มีการสำรวจ โรงเรียน 715 แห่ง ประกอบด้วยนักเรียน 130,000 คน ในช่วงอายุ 8 – 16 ปี ผลการสำรวจพบว่า 15 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับ การรังแกกัน โดย 9 เปอร์เซ็นต์ (52,000 คน) เป็นผู้ถูกรังแก และ 7 เปอร์เซ็นต์ (41,000) เป็นผู้รังแก และอีก 1.6 เปอร์เซ็นต์เป็นทั้งผู้รังแกและผู้ถูกรังแก (9,000 คน)

สำหรับในประเทศไทยเอง ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา ได้สำรวจปัญหาการ รังแกกันของนักเรียนเพื่อประเมินสถานการณ์ความรุนแรงในโรงเรียน ที่เกิด จากความรุนแรงระหว่างนักเรียนด้วยกัน โดยการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จากครูจำนวน 1,300 คน และนักเรียนตั้งแต่ชั้น ป.4 – ม.3 จำนวน 3,047 คน ในจังหวัดต่าง ๆ ทุกภูมิภาค พบว่าการรังแกกันของนักเรียนระดับประถมปลาย และมีขมต้น มีอยู่ในระดับสูงทั่วภูมิภาค โดยร้อยละ 40 ของนักเรียนเคยถูก รังแกถึงเดือนละ 2 – 3 ครั้ง หรือบ่อยกว่านั้น การรังแกกันที่พบมากที่สุดคือ การทำร้ายจิตใจด้วยวาจา ล้อเลียนให้อับอายและดูถูกเหยียดหยามเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และยังพบอีกด้วยว่าเด็กชายมีแนวโน้มจะรังแกมากกว่าเด็กหญิงใน

ทุก ๆ วิธี โดยเฉพาะการทำร้ายร่างกายและการแสดงออกทางเพศ ซึ่งเห็นได้ชัดมากกว่าในเด็กนักเรียนหญิงถึงสองเท่า จากงานวิจัยชิ้นเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนโตขึ้นโอกาสที่จะบอกใครว่าตนเองถูกรังแกก็จะลดลงเรื่อย ๆ คือ เด็กนักเรียนในระดับ ป.4 – ป.5 จะมีเปอร์เซ็นต์ในการไม่เคยบอกใครเลยเมื่อถูกรังแก 28.9 เปอร์เซ็นต์ ระดับ ป.6 – ม.1 เพิ่มขึ้นเป็น 30.8 และระดับ ม.2 – ม.3 เพิ่มขึ้นเป็น 46.1 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เมื่อนักเรียนถูกรังแกครูหรือผู้ใหญ่จะช่วยเหลือเด็กได้น้อย หรือแทบจะไม่เคยทำอะไรเลยในการหยุดยั้งการรังแกกันถึง 41.2 เปอร์เซ็นต์

นอกจากนี้บุคลากรในโรงเรียน ยังใช้วิธีการจัดการพฤติกรรมเด็กโดยใช้ความรุนแรงต่อทางร่างกาย หรือจิตใจ เมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบหรือมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การดุด่า ประจาน ตะ หยิก ดึงผม ซึ่งทำให้เด็กเสียศักดิ์ศรี สร้างบาดแผลทางกายและจิตใจให้แก่เด็ก จากการสำรวจทัศนคติต่อการสร้างวินัยและพฤติกรรมในการสร้างวินัยของครูต่อนักเรียน โดย ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา พบว่า การลงโทษโดยการถือไม้เรียว หรือสิ่งของบางอย่างไว้ขู่ให้กลัวหรือฟาดบนโต๊ะบนพื้น เป็นวิธีการลงโทษที่ใช้ความรุนแรงต่อร่างกายที่พบบ่อยกว่าแบบอื่น ๆ และมีครูยอมรับว่าใช้มากที่สุด การลงโทษร่างกายบางประเภทซึ่งไม่ควรเกิดขึ้นเลยจากการสำรวจชิ้นนี้เพราะ

เป็นการทำร้ายร่างกายที่อาจเป็นอันตรายหรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แต่ยังมีครูตอบว่าเคยทำอยู่ คือ การปิดหรืออุดปากจมูก ใช้สิ่งของที่ร้อนจี้ สุน หรือลวกบริเวณผิวหนัง ใช้เท้าเตะหรือถีบนักเรียน ตบท้ายทอย ตบหน้า ให้นักเรียนกินยาบางอย่างหรือเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์เพื่อให้พฤติกรรมสงบ

ปรากฏการณ์ความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นมานี้ ล้วนแล้วแต่มีสาเหตุมาจาก ความบกพร่องหรือขาดความตระหนักในการดูแลเอาใจใส่เด็ก ในเรื่องความปลอดภัยของบุคลากรในโรงเรียน การประมาทเลินเล่อ การประเมินคาดการณ์ ความเสี่ยงไว้ต่ำ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อพัฒนาการของเด็กแต่ ละวัยอย่างละเอียดลึกซึ้งดีพอ จึงทำให้ยังคงมีเด็กนักเรียนจำนวนมากประสบ อันตรายจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตอยู่เสมอ

ผู้ใหญ่ทุกคนล้วนแล้วแต่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ ที่จะต้องมีความตระหนักรู้และสร้างสังคมให้ปลอดภัยแก่เด็ก ลำพังเพียง ผู้ใหญ่คนเดียว หรือครอบครัวเดียวไม่สามารถจะสร้างสังคมให้ปลอดภัย ขึ้นได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้ใหญ่จากทุกสังคมมาร่วมกันสร้าง ความปลอดภัยให้แก่เด็ก

สังคมที่แวดล้อมเด็กและใกล้ชิดกับเด็กทรงลงมาจากพ่อแม่และเครือญาติ คือ โรงเรียน โรงเรียนถือเป็นสังคมหนึ่งที่เด็กนักเรียนใช้ชีวิตและเวลาส่วนใหญ่ คลุกคลีอยู่ในโรงเรียนและเป็นสังคมที่พ่อแม่ผู้ปกครองทุกคนให้การยอมรับ นับถือยกย่องและคาดหวังว่าเด็กจะได้รับความรู้ การอบรมสั่งสอนได้รับการ พัฒนาศักยภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ และได้รับการปกป้อง ค้ำครองทางด้าน ร่างกาย จิตใจและทรัพย์สินจากครู ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งทีนอกเหนือจากการ ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นเราจะเห็นว่าครูจะต้องแสดง บทบาทหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน ครูสามารถเป็นทั้งผู้สร้างหรือผู้ ทำลายคุณค่าในตนเองของเด็กได้ เราจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าครูจะปฏิบัติต่อ เด็กอย่างเหมาะสม ดูแลเด็กด้วยการเอาใจใส่ ปกป้องค้ำครองเด็กนักเรียน ราวกับว่าเด็กนักเรียนนั้นเป็นลูกเป็นหลานของตนเอง

กรอบแนวคิดเรื่อง ความปลอดภัยในโรงเรียน

1

การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก

การป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม/อุบัติเหตุ/
ภัยพิบัติ/โรคภัยไข้เจ็บ/สื่อ

2

3

การป้องกันอันตรายด้านบุคคล

การสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในโรงเรียน

4

กรอบแนวคิดเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน

กรอบแนวคิดเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ

1. การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก
2. การป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม/อุบัติเหตุ/ภัยพิบัติ/โรคร้ายไข้เจ็บ/สื่อ
3. การป้องกันอันตรายด้านบุคคล
4. การสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในโรงเรียน

จะต้องมีการถกเถียงอภิปรายระหว่างคุณครู ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองของเด็กถึงความหมาย ความสำคัญของการสร้างเงื่อนไขความปลอดภัยแต่ละด้าน ถ้าไม่มีระบบนี้จะเกิดอะไรขึ้นได้บ้าง

ความหมาย / คำนิยาม

1. การคุ้มครองและช่วยเหลือเด็ก

หมายถึง ระบบ และ การดำเนินงาน ในการดูแล ตรวจตรา/เฝ้าระวังช่วยเหลือ และคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากอันตรายด้านบุคคล โดยเด็กที่ควรได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครอง ได้แก่ เด็กที่เสี่ยงจะได้รับอันตราย เด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญา เด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม เด็กที่มีโรคทาง

สมอง (สมาธิสั้น มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ออทิสติก) เด็กที่มีความพิการทางร่างกาย เด็กที่มีปัญหาด้านอารมณ์จิตใจ เด็กที่ขาดทักษะสังคม เด็กที่มีปัญหาครอบครัว รวมถึงเด็กที่ถูกทำร้ายรังแกจากผู้ใหญ่และจากเด็กด้วยกัน

2.การป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม/อุบัติเหตุ/ภัยพิบัติ/ โรคภัยไข้เจ็บ/สื่อ

หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บที่คาดไม่ถึง รวมไปถึงโรคภัยไข้เจ็บและภัยจากสื่อต่าง ๆ เช่น การสร้างและจัดวางสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย การวางระบบไฟฟ้าและมาตรการตรวจตราระบบไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ การติดตั้งระบบความปลอดภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต ฯลฯ นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงเรื่องกิจกรรมการดำเนินงานที่จะส่งเสริมความปลอดภัย เช่น กิจกรรมเดินสำรวจจุดเสี่ยง กิจกรรมซ้อมหนีไฟ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ฯลฯ

3.การป้องกันอันตรายจากบุคคล

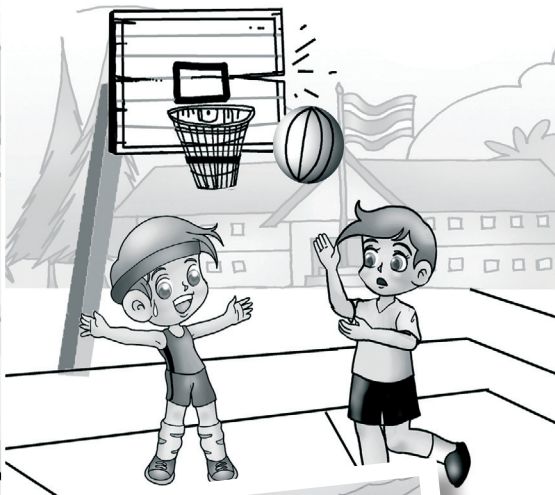
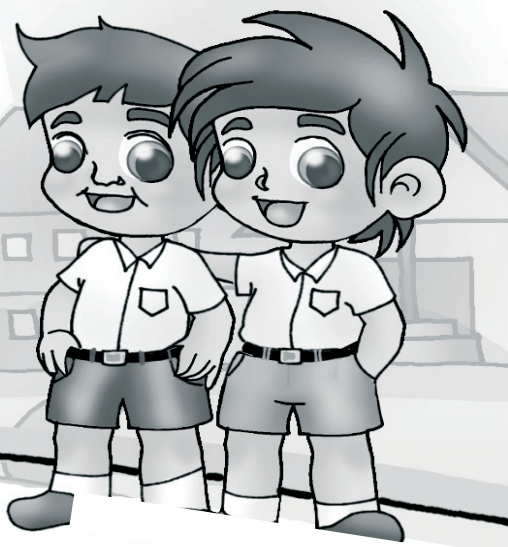
หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและการวางกฎเกณฑ์ให้ปลอดภัยจากบุคคลโดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก ตั้งแต่เริ่มเดินเข้าสู่ประตูโรงเรียนจน

กระทั่งออกจากโรงเรียนถึงบ้าน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการดูแลป้องกันภัยตัวเองให้ปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีผู้ใหญ่ทำร้ายเด็ก และเด็กทำร้ายกันเอง

4. การสร้างความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน

หมายถึง การสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดี ในโรงเรียนทั้งระหว่างเด็กกับเด็ก และครูกับเด็ก โดยเน้นให้เด็กมีความรู้สึกดีในการใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียน เช่น ได้รู้สึกถึงการได้รับการยอมรับทั้งจากครูและจากเพื่อนด้วยกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงการทำให้โรงเรียนกับครอบครัวได้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในอันที่จะร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพต่อไป

แนวทางการจัดระบบ โรงเรียนปลอดภัย

การคุ้มครอง และช่วยเหลือ

ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย ด้านการคุ้มครองและช่วยเหลือ

.....
1. คุณครูต้องมีข้อมูลพื้นฐานของเด็กนักเรียนทุกคน ทั้งทางด้านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม อีกทั้งรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของเด็กอยู่ตลอดเวลาทั้งนี้เพื่อเฝ้าระวังเด็กนักเรียนที่มีปัญหาและเด็กที่ถูกทำร้าย

วิธีการ

1. คุณครูมีแบบฟอร์มบันทึกข้อมูลของเด็กนักเรียนทุกด้าน ตามข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์และสังเกต ซึ่งข้อมูลที่บันทึกนั้นควรประกอบด้วย สภาพร่างกาย อารมณ์ จิตใจ พฤติกรรม สังคม และปัญหาการเรียน โดยคุณครูควรบันทึกข้อมูลเด็กในทุก ๆ ภาคการเรียน

2. คุณครูควรนำข้อมูลที่เก็บได้มาประเมินโดยเทียบจากพัฒนาการตามวัยของเด็ก ถ้าพบว่าเด็กมีความผิดปกติ ให้รีบค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ จากการสัมภาษณ์ สังเกต และสอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้องเด็ก

ตัวอย่างการประเมินข้อมูลเด็ก

- ด้านร่างกาย พิจารณาจากน้ำหนักส่วนสูง การเคลื่อนไหว การทรงตัว
- ด้านสติปัญญา พิจารณาจากการอ่าน การเขียน การคิด

การใช้เหตุผลของเด็ก

- ด้านอารมณ์จิตใจ พิจารณาจากสภาวะทางอารมณ์ การตอบโต้ ต่อสิ่งเร้าว่ามีสัดส่วนที่เหมาะสมหรือไม่ การควบคุมหรือรู้เท่าทัน อารมณ์ของตนเป็นอย่างไร
- ด้านบุคลิกและพฤติกรรม การปรับพฤติกรรม การควบคุม ติดตาม การแสดงความคิดเห็น เช่น ก้าวร้าว เหม่อลอย โทก โทก เรียบร้อย ลัทธิขโมย
- ด้านสังคม เข้ากลุ่มเพื่อนได้ ทำตามกฎเกณฑ์กติกาได้ ช่วยเหลือผู้อื่น และงานส่วนรวม
- ด้านครอบครัว การแสดงออกของเด็กต่อพ่อแม่และคนในครอบครัว ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

3. คุณครูในโรงเรียนควรมีทักษะในการสังเกตเด็กเมื่อพบว่าเด็กมีความผิดปกติ ให้รีบค้นหาสาเหตุที่นั่นทันที หรือแจ้งครูประจำชั้นของเด็ก

****ความผิดปกติ** หมายถึง ร้องรอย บาดแผลตามร่างกาย หรือ พฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามพัฒนาการตามวัยของเด็ก เช่น ซึมเศร้า แยกตัว ก้าวร้าว ต่อต้านสังคม หรือพฤติกรรมที่เกิดจากโรคเช่น สมาธิสั้น ออทิสติก เป็นต้น

4. ให้คุณครูมีระบบการรายงานข้อมูลของเด็กนักเรียนให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูพละ ครูลูกเสือ ครูเนตรนารี ฯลฯ เพื่อให้คุณครูเหล่านี้เข้าใจ

สภาพของเด็ก และจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเด็กแต่ละคน แต่ละกลุ่ม อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้จะถูกส่งไปยังครูประจำชั้นคนใหม่กรณีเด็กเลื่อนชั้นใหม่ด้วย

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

1. การบันทึกแบบฟอร์มข้อมูลเด็ก
2. วิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตเด็กและการค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานของเด็ก
3. การประเมินเด็กและครอบครัว
4. จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก

เครื่องมือที่คุณครูใช้

1. แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลเด็ก
 2. ตารางเพื่อตรวจเช็คพัฒนาการเด็กในแต่ละด้าน (ดูตัวอย่างท้ายเล่ม)
 3. แบบสังเกตข้อบ่งชี้การถูกทารุณกรรม (ดูตัวอย่างท้ายเล่ม)
2. มีระบบในการดำเนินงานการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา

และเด็กที่ถูกทำร้ายอย่างเหมาะสม

กรณีเด็กมีปัญหาพฤติกรรม บทบาทของครูคือ

1. ค้นหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ว่าเหตุใดเด็กถึงมีพฤติกรรมเช่นนี้ เพื่อให้คุณครูเข้าใจในปัญหาที่เด็กแสดงออกมาและมองเด็กในด้านบวก
2. หาทางเข้าแทรกแซงในปัญหาพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน สอนให้เด็กรู้จักกับอารมณ์โกรธและควบคุมอารมณ์ให้ได้

กรณีเด็กเป็นโรคสมาธิสั้น บทบาทครูคือ

1. การส่งข้อมูลกรณีเด็กเลื่อนชั้น หรือแจ้งให้ครูประจำวิชาอื่น ๆ ทราบ เพื่อเข้าใจสภาพของเด็กและปรับวิธีการสอนให้เหมาะสม แต่อย่างไรก็ดีการส่งข้อมูลต้องระวังไม่ให้เด็กรู้สึกว่าตนเองเป็นตราบาบ
2. การจัดสิ่งแวดล้อม ช่วยเรื่องโรคสมาธิสั้น เพราะสมาธิขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมมาก
3. ฝึกสมาธิ ถ้ามีการแข่งขันจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำ

กรณีเด็กถูกทำร้ายจากผู้ใหญ่ บทบาทครูคือ

1. เมื่อทราบว่าเด็กถูกทำร้ายไม่ว่าจะรู้จากตัวเด็กมาเล่าเองหรือสังเกตเห็น สิ่งแรกคือครูต้องแสดงให้เด็กรับรู้ว่ามีผู้ใหญ่เชื่อเด็ก แม้จะยังไม่สามารถสืบค้นว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตาม และสร้างความมั่นใจให้แก่เด็กว่าจะได้รับความช่วยเหลือให้ปลอดภัย

2. คุณครูควรมีการสืบค้นข้อเท็จจริงในประเด็น

- รายละเอียดของความเสียหายของเด็ก
- พยานหลักฐานที่สามารถบ่งชี้ว่าใครเป็นผู้กระทำ หรือร่วมกันกระทำ
- กระบวนการทารุณกรรมเด็กมีขั้นตอนอย่างไร ถูกกระทำกี่ครั้ง
- ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเด็ก ต่อครอบครัว

3. บันทึกคำพูดที่เด็กพูดเวลาสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ควรบันทึก คือ

- วัน เวลา สถานที่ที่สัมภาษณ์เด็ก
- สิ่งที่สังเกตเห็นเช่น ร่องรอยบริเวณร่างกาย พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของเด็ก
- ถ้าสามารถถ่ายภาพได้ควรถ่ายภาพเก็บไว้เพื่อเป็นหลักฐาน โดยเฉพาะบาดแผลตามร่างกาย บางกรณีอาจบันทึกเทปคำพูดของเด็กไว้แต่ต้องขออนุญาตจากเด็กก่อนเพื่อให้เด็กรับรู้ว่าจะนำไปทำอะไร

4. เมื่อโรงเรียนประเมินแล้วว่าบุคลากรภายในโรงเรียนไม่สามารถ

ให้การช่วยเหลือเด็กได้ ควรวางแผนประสานงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก ในการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก โดยแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีหน้าที่ คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 หรือ หน่วยงานเอกชนที่ทำงานด้านเด็ก โรงพยาบาล หน่วยงานของกระทรวงพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้น ๆ สิ่งที่ต้องรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่คือ

- ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับความเสียหายและตัวเด็กผู้เสียหาย เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่รับทราบ บาดแผล อาการเจ็บป่วย ความผิดปกติทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคมของเด็ก ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง ที่อยู่ของเด็ก ตามเอกสารราชการ และตามความเป็นจริงที่เด็กอยู่

- ข้อเท็จจริงที่ทำให้ทราบถึงวิธีเข้าถึงตัวผู้เสียหาย รายละเอียดส่วนตัวของเด็ก เช่น เด็กอาศัยอยู่กับใคร รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ปกครอง ใครเป็นผู้ดูแลเด็กตามกฎหมาย และตามความเป็นจริง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก ชื่อโรงเรียน ครูประจำชั้น รายละเอียดด้านการศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันของเด็ก

- ข้อเท็จจริงที่ทำให้ทราบถึงแนวทางการดำเนินการ เช่น ผู้รับแจ้งเรื่อง

รับทราบข้อเท็จจริงมาจากใครและทราบได้อย่างไร รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ทราบมาเป็นอย่างไรรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องสงสัย มีความสัมพันธ์กับเด็กและครอบครัวอย่างไร หลังจากทราบแล้วดำเนินการอะไรมาแล้วบ้าง ความประสพความสำเร็จเรื่อง

- ข้อเท็จจริงที่ทำให้ทราบถึงแหล่งข้อมูล เช่น ผู้แจ้งรับทราบข้อเท็จจริงได้อย่างไรหรือทราบจากใคร และบุคคลนั้นรับทราบเรื่องจากใครมา ใครมีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กรายนี้บ้าง ก่อนแจ้งเรื่องมีใครเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องเข้ามาเกี่ยวข้องเรื่องอะไร

กรณีเกิดการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็ก

เมื่อพบว่าเกิดการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็กด้วยกัน เช่น มีการรังแกกัน หรือ การข่มขู่ ริดไถเงิน ฯลฯ

1. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากับเด็กที่เป็นผู้ข่มเหงรังแกคนอื่น

ให้ใช้วิธีทางบวกกับเด็กที่เป็นผู้ข่มเหงรังแกคนอื่น ทั้งนี้ต้องแทรกแซงยับยั้งพฤติกรรมดังกล่าวและทำให้เด็กเกิดความตระหนักว่า สิ่งที่ทำนั้นผิดและไม่ถูกต้อง เกิดความเข้าใจและเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของเด็กที่ถูกกระทำ จัดให้เด็กทำกิจกรรมเยียวยาเด็กผู้ถูกกระทำ โดยอาจให้เด็กอยู่ใกล้ชิดกับครูมากที่สุด เพื่อที่

ครูจะได้คอยควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ เช่น ให้เด็กเป็นผู้ช่วยครูทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน โดยครูอาจช่วยกระตุ้น ให้เด็กได้มีความรู้สึกเมตตา หรือเห็นอกเห็นใจเด็กคนอื่นที่อ่อนแอกว่าหรือจัดให้เด็กใช้อำนาจในทางที่สร้างสรรค์ เช่น ให้เด็กเป็นผู้นำในการดูแลเด็กที่อ่อนแอ เป็นต้น

2. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้ากับเด็กที่ถูกข่มเหงรังแก

ให้พูดคุยกับเด็กอย่างนุ่มนวล และทำให้เด็กสบายใจและรู้สึกมั่นคงในความปลอดภัย โดยแนะนำให้เด็กรู้จักวิธีการป้องกันตนเองเบื้องต้น เช่น

- หลีกเลี้ยง
- ปฏิเสธ และวิ่งหนี
- ฝึกให้เด็กร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากครู

3. การแก้ปัญหาระยะยาว

- ให้คุณครูค้นหาข้อเท็จจริงว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากสาเหตุใด เช่น เกิดจากเด็กที่เป็นผู้ข่มเหงรังแก หรือ เกิดจากเด็กที่ถูกข่มเหงรังแก และให้ค้นหาสาเหตุต่อไป ว่าสาเหตุใดเด็กจึงข่มเหงรังแกเด็กคนอื่น หรือมีปัจจัยใดที่กระตุ้นเด็กอื่นๆให้รวมกันข่มเหงรังแกเด็กบางคน

- จัดให้มีการทำ case conference โดยเชิญคุณครูที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบวิชาชีพมาร่วมกันค้นหา วิเคราะห์ และวางแผนแนวทางการ

จัดการแก้ไขปัญหาของเด็กต่อไป

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูมีความรู้เรื่อง

1. การดูแลและคุ้มครองเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ
2. การจัดการปัญหาพฤติกรรมเด็กตามพัฒนาการตามวัย
3. การสร้างวินัยเชิงบวกแก่เด็กนักเรียน
4. จิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก

1. คู่มือครูสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต ของศูนย์
สุขวิทยาจิต กรมสุขภาพจิต
2. คุณสามารถชนะอันตรายได้ ของ ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา

3. สร้างระบบให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการรับเรื่องกรณีที่เกิด
ต้องการความช่วยเหลือ

วิธีการ

1. มีการจัดระบบในโรงเรียนให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบในการรับแจ้งเรื่องราวจากเด็ก อย่างเช่น คุณครูแนะแนว

2. ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรับรู้ถึงบุคคลที่จะมาทำหน้าที่รับผิดชอบในการรับแจ้งเรื่องจากเด็กถ้าเด็กมีปัญหา และต้องการคำปรึกษา

3. จัดระบบให้มีการบอกเล่าปัญหาของตนเองทั้งการพูด หรือ การเขียน เช่น จัดให้มีกล่องรับปัญหา เพื่อให้เด็กที่ไม่กล้าเล่าเรื่องได้เขียนบอกเล่าปัญหาของตนได้เป็นต้น

** บทบาทของคุณครูที่จะมาทำหน้าที่ดังกล่าวคือ รับฟัง สัมภาษณ์ถึงสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ค้นหาข้อเท็จจริง และหาแนวทางในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและป้องกันต่อไป

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูที่มีหน้าที่ในการรับเรื่องควรมีความรู้เรื่อง

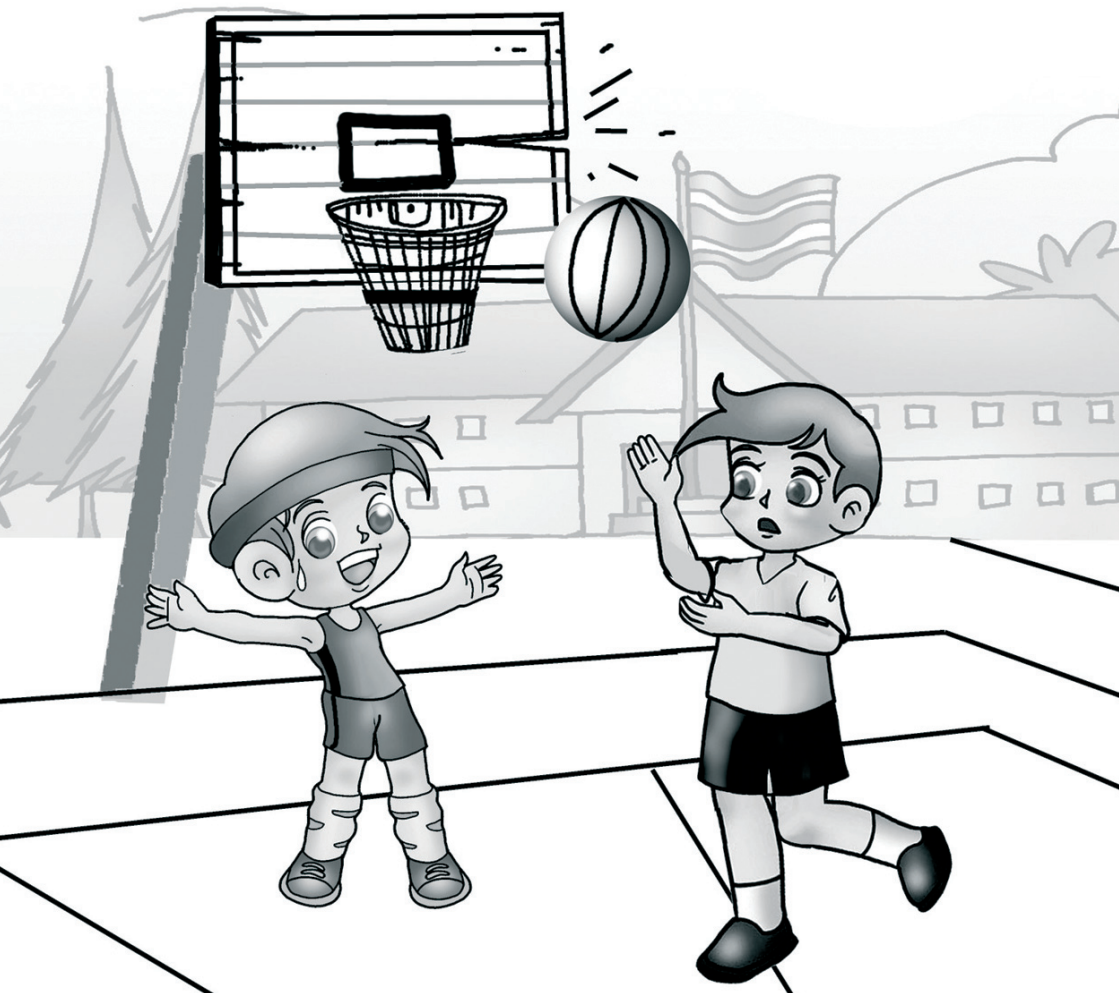
1. จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก
2. ทักษะในการรับฟัง การสัมภาษณ์ การสังเกต
3. ทักษะในการให้คำปรึกษา

4. กระบวนการคุ้มครองเด็กตั้งแต่การค้นหาข้อเท็จจริง การบำบัดฟื้นฟู และการป้องกัน

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก

คู่มือครูสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต ของศูนย์สุขวิทยาจิตกรมสุขภาพจิต

การป้องกันภัยจาก
สิ่งแวดล้อม / อุบัติเหตุ
ภัยพิบัติ / โรคภัยไข้เจ็บ / สื่อ

ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย ด้านการป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อม อุบัติเหตุ / ภัยพิบัติ / โรคภัยไข้เจ็บ / สื่อ

1. จัดสิ่งแวดล้อมบริเวณโดยรอบโรงเรียนให้เอื้อต่อความปลอดภัยของเด็ก โดยมีการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงบริเวณตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน อยู่เป็นประจำ ตั้งแต่อาคารเรียน ห้องเรียน สนามเด็กเล่น โรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ระบบไฟฟ้า ฯลฯ

สนามเด็กเล่น สนามกีฬา สนามหญ้า สวนหย่อม

1. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นในสนาม เช่น ชิงช้า กระดานหก กระดานลื่น ให้อยู่ในสภาพที่มีความมั่นคงแข็งแรงอยู่เสมอ หากพบว่าชำรุดจะต้องรีบซ่อมแซมแก้ไขทันที ตัวอย่างเช่น เชือกต้องไม่อยู่ในสภาพที่เปียกใกล้ขาด หรืออุปกรณ์ที่ทำจากโลหะ/ไม้ เช่น โซ่ ราวเหล็ก บันได ฯลฯ ต้องไม่ผุกร่อน

2. ไม่ควรจัดเครื่องเล่นให้อยู่ชิดกันจนเกินไปเพราะจะทำให้เด็กเล่นกันแล้วชนกระแทกได้ควรมีระยะห่างพอประมาณ

3. บริเวณในและรอบสนามควรปราศจากก้อนหิน ต่อไม้ เศษแก้ว ของมีคมต่าง ๆ หรือสิ่งของที่อาจทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือลื่นหกล้ม

4. ควรมีการวางกฎระเบียบที่ชัดเจนในการเล่นสนามเด็กเล่นหรือการใช้สนามกีฬา เช่น ห้ามไม่ให้เด็กโตมาเล่นสนามเด็กเล่นของเด็กเล็ก, เวลาใช้สนามกีฬาควรสวมรองเท้าผ้าใบ เป็นต้น

5. นักเรียนทุกคนควรจะได้รับคำแนะนำหรือสอนหรือสาธิตให้ดูถึงวิธีการใช้อุปกรณ์การเล่นหรือเครื่องเล่นต่าง ๆ

6. สนามเด็กเล่นของเด็กเล็กและเด็กโตควรแยกจากกัน เพราะการเล่นหรือกิจกรรมการออกกำลังกายของเด็กโตจะหนักกว่าและอาศัยความแข็งแรงของร่างกายและทักษะในการเล่นมากกว่าเด็กเล็ก อาจเกิดอันตรายกับเด็กเล็กได้

7. มีครูคอยเฝ้าดูแลทุกครั้งที่มีเด็กเล่น

ห้องน้ำ

1. ควรออกแบบห้องน้ำ ห้องส้วมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก คือ

- ที่นั่งถ่ายและที่ปัสสาวะของเด็กชั้นอนุบาล ควรมีขนาดเล็กกว่าของนักเรียนประถมศึกษา ไม่ควรสูงเกินไป
- ไม่ควรมีถังน้ำที่สูงเกินกว่าที่เด็กจะตักน้ำได้เพราะจะทำให้เด็กเล็กตกลงไปในถังน้ำและควรมีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันเด็กเล็กตักน้ำแล้วหัวทิ่ม
- พื้นห้องน้ำไม่ควรทำจากวัสดุที่ลื่น เช่น กระเบื้องหินอ่อน

2. พื้นต้องหมั่นถูหรือขัดให้สะอาดไม่ให้ตะไคร่จับ หรือดูแลไม่ให้มีน้ำท่วมขังเพราะอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็กในการลื่นหกล้มในห้องน้ำ
3. ควรมีแสงสว่างเพียงพอทางระบายอากาศให้ถ่ายเทได้สะดวกไม่มีน้ำขังบริเวณในห้องน้ำ เพราะอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก
4. ควรมีการแนะนำการใช้ห้องน้ำห้องส้วมให้ถูกต้องโดยเฉพาะในเด็กเล็ก
5. ควรวางกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนว่าไม่ให้เด็กไปห้องน้ำตามลำพัง ถ้าเป็นเด็กเล็กต้องมีผู้ใหญ่ไปกับเด็กด้วยเสมอเพราะหากเกิดอุบัติเหตุจะได้รู้และช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง

บริเวณโดยรอบในโรงเรียน

1. จัดบริเวณที่รับส่งเด็ก ที่จอดรถรับส่งนักเรียน ที่จอดรถของครูให้เป็นสัดส่วนเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเข้ามาวิ่งเล่นหรือหลบซ่อน
2. บริเวณโดยรอบของโรงเรียนไม่ควรมีหลุม บ่อ เพราะอาจทำให้เด็กเดินตกลงไปได้ ถ้ามีควรริบแก้ไขทันที เช่นหาฝาปิดให้สนิท หรือถมดิน
3. ไม่ควรนำกระถางต้นไม้มาตั้งไว้บนกันสาดของตึกอาคารเพราะจะทำให้กระถางต้นไม้หล่นลงโดนเด็กนักเรียน
4. มีที่กั้นที่สูงพอตรงบริเวณกันสาดของตึกหรือเพื่อกันเด็กปีนป่ายระเบียงอาคาร

5. บริเวณรอบโรงเรียนหากมีลำคลองหรือแม่น้ำไหลผ่าน ควรมีรั้วรอบขอบชิด หากสร้างรั้วถาวรไม่ได้ควรทำขอบเขตที่แน่นอน เช่น สร้างรั้วลวดหนาม

6. ประตูรั้วโรงเรียนต้องอยู่ในสภาพที่มั่นคงไม่ชำรุด หากชำรุดต้องรีบซ่อมแซมเพื่อป้องกันการหล่นทับเด็ก

7. กรณีที่โรงเรียนตั้งอยู่ติดกับทางหลวง ควรมีเครื่องหมายที่ชัดเจนให้ผู้ใช้รถใช้ถนนเพิ่มความระมัดระวังในการขับขี่รถยนต์

8. หากโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตที่มีการจราจรหนาแน่นหรืออยู่ใกล้เขตอันตรายควรจัดให้มีทางข้ามที่ปลอดภัยหรือมีเจ้าหน้าที่จราจรมาคอยดูแลให้

9. ควรวางกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและให้นักเรียนรู้ถึงกฎเกณฑ์นั้น ๆ เช่น ห้ามไม่ให้นักเรียนเล่นบริเวณทางเดินริมระเบียง

10. ดูแลร้านค้าภายในและบริเวณรอบโรงเรียน ไม่ให้มีการจำหน่ายสินค้า ของเล่นหรืออาหารที่เป็นอันตรายหรือไม่มีประโยชน์ต่อเด็ก

ห้องเรียน และอาคารเรียน

1. สภาพโต๊ะเรียน เก้าอี้ ประตูควรอยู่ในสภาพที่มั่นคง แข็งแรงอยู่เสมอ หากชำรุดจะต้องรีบแก้ไขทันที

2. หมั่นตรวจพัฒนาที่ติดบนเพดานห้องเรียนอยู่เสมอ จะต้องอยู่ในสภาพที่มั่นคง ไม่หลวม รวมถึงโทรทัศน์ต้องยึดแน่นหากมีการชำรุดต้องรีบ

แก้ไขทันที

3. กระดานหรือบอร์ดต้องยึดติดผนังให้แน่นหนาป้องกันการหล่นทับ
4. บันไดทางเดินควรมีความมั่นคงไม่ชันเกินไปควรทำเครื่องหมาย ลูกศรแสดงการขึ้น การลงบันได
5. พื้นอาคารเรียนไม่ควรจะลื่นเกินไปเพื่อป้องกันการหกล้มล้มล้ม
6. ควรจัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงตามอาคารต่าง ๆ

ห้องครัว – โรงอาหาร

1. แยกเป็นสัดส่วนให้ชัดเจนไม่ให้เด็กเข้าไปในห้องครัวได้เพื่อป้องกัน อุบัติเหตุจากน้ำร้อนลวก
2. การวางภาชนะใส่อาหารร้อน เช่น หม้อแกง ต้องวางในที่ปลอดภัยจาก เด็กเพื่อป้องกันอาหารหกรดใส่
3. ควรมีการวางกฎเกณฑ์การใช้ห้องครัวและโรงอาหารให้เด็กนักเรียน ได้รู้จักกันทุกคน เช่น ห้ามวิ่งเล่นในบริเวณโรงครัว โรงอาหาร

ระบบไฟฟ้า

1. ปลั๊กไฟฟ้าได้แก่เต้ารับไฟควรอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ (ถ้ามีที่ฝาครอบ ปลั๊กไฟหรือมีชุดเตอร์เลื่อนเปิด-ปิดอัตโนมัติเมื่อเสียบหรือถอดปลั๊กจะดีมาก)
2. ขณะเสียบปลั๊กไฟต้องไม่หลวมถ้าหลวมควรรีบซ่อมแซม แก้ไข
3. จัดวางสายไฟต่าง ๆ ให้เหมาะสม สายไฟฟ้าควรอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ไม่ขาดหรือชำรุดและควรเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

4. สายไฟมีอายุการใช้งานเฉลี่ย 10 ปี ควรเปลี่ยนเมื่อครบกำหนด ไม่ต้องรอให้สายไฟชำรุดเสียก่อน ถ้าไม่แน่ใจเรื่องการนับเวลาให้สังเกตฉนวนหุ้มสายไฟ หากมีสีเหลืองและเปราะก็ควรเปลี่ยน ส่วนปลั๊กไฟที่มีคราบเขม่าสีดำหรือชำรุดก็ควรเปลี่ยนเช่นกัน

5. อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้กำลังไฟฟ้ามากควรต่อสายดินหรือใช้ปลั๊กที่มี 3 รู เช่น เครื่องทำน้ำเย็น ตู้น้ำดื่มไฟฟ้าควรมีพื้นฉนวนรองรับป้องกันไฟฟ้ารั่ว

6. ควรติดตั้งเครื่องมือป้องกันไฟ เช่น เซฟทีคัท สะพานไฟ และถังดับเพลิงในสถานที่ที่เห็นง่าย ใช้สะดวก

7. เครื่องมือตัดไฟควรหมั่นตรวจการตัดไฟของเครื่อง และต้องไม่ปรับปุ่มตั้งค่ามิลลิแอมป์จนสูงเกินไป เพราะเครื่องจะตัดไฟต่อเมื่อมีกระแสไฟรั่วมากตามที่ตั้งค่าไว้

8. อุปกรณ์ไฟฟ้าควรอยู่ห่างจากมือเด็ก

9. ในการเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าให้สังเกตเครื่องหมายมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) เป็นหลัก

10. ควรวางกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและให้นักเรียนรู้ถึงกฎเกณฑ์นั้น ๆ เช่น ห้ามไม่ให้นักเรียนยุ่งกับอุปกรณ์ไฟฟ้าโดยไม่ได้รับอนุญาต

ถ้าพบว่าบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียนไม่ปลอดภัยต่อเด็กควรปรับปรุง

เปลี่ยนแปลงหรือเขียนเตือนตามจุดต่าง ๆ กรณีที่ไม่สามารถปรับแก้ไขได้ ทางโรงเรียนควรติดต่อการไฟฟ้านครหลวงเข้ามาตรวจสอบดูระบบไฟฟ้าในโรงเรียนปีละ 1 ครั้ง

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

1. การจัดสิ่งแวดลอมในโรงเรียนให้ปลอดภัยต่อเด็ก
2. วิธีการใช้และการดูแลรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตราย

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก

หนังสือ ความปลอดภัย เขียนโดย รศ.ดร.เอ็มอัชฌา วัฒนະบุรานนท์

2. จัดอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัยต่อการนำไปใช้ โดยมี การตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์ให้พร้อมในการใช้งาน และไม่ก่อให้เกิดอันตราย จากความผิดปกติหรือความบกพร่องของอุปกรณ์นั้น

อุปกรณ์กีฬา

อุปกรณ์ทางกีฬาทุกชนิด เช่น ไม้แบดมินตันหรือไม้เทนนิส เสาประตู ฟุตบอล แบ๊นบาสเก็ตบอลควรอยู่ในสภาพที่แข็งแรงมั่นคงไม่หัก หลุด หรือชำรุด

เครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์

1. การทดลองที่ต้องมีอุปกรณ์เชื้อเพลิง แรงอัด แรงดันหรืออุปกรณ์ที่ เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อเด็กควรตรวจสอบสภาพทุกครั้ง และหาแนวทาง ป้องกันและการแก้ไข หากเกิดกรณีบาดเจ็บเกิดขึ้น

2. น้ำยา สารเคมี สารทดลองต้องมีชื่อติดไว้ที่ข้างขวดหรือภาชนะบรรจุ

3. หมั่นตรวจตราอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ก่อนใช้งาน หากชำรุด ต้องรีบซ่อมแซมหรือแก้ไข หรือ เขียนติดไว้ว่าชำรุดห้ามนำมาใช้งาน

4. กรณีที่มีการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ควรจะมีการควบคุมดูแล เครื่องแต่งกายให้รัดกุม โดยเฉพาะสิ่งที่จะเป็นสื่อนำไฟฟ้า เช่น สร้อย แหวน ทองแดง

5. ควรมีการตั้งกฎเกณฑ์การใช้เครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์อย่าง

เคร่งครัด เช่น ห้ามเล่นหรือผลักกันขณะทำการทดลอง

เทคโนโลยีสารสนเทศ / อินเทอร์เน็ต

1. มีระบบดูแลการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีของนักเรียน เช่น ในโรงเรียนควรมีการติดตั้ง web guard เว็บไซต์ห้าม
2. มีการตั้งกฎเกณฑ์การใช้สื่อหรืออุปกรณ์เทคโนโลยีระหว่างนักเรียน เช่น ห้ามนักเรียนแชต (chat) กันในขณะที่เรียน

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

1. ส่วนประกอบของอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้งาน (โดยเฉพาะเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์)
2. วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดอันตรายจากความผิดปกติหรือข้อบกพร่องของอุปกรณ์นั้น ๆ
3. การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต หรือ อุปกรณ์เทคโนโลยี

เครื่องมือ

1. มีแบบฟอร์มสำหรับตรวจสอบความปลอดภัยของอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ประกอบการศึกษาเพื่อนำอุปกรณ์ไปใช้
2. มีโปรแกรมติดตั้ง web guard เว็บไซต์ห้าม

3. การจัดกิจกรรมทางการศึกษาควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยกิจกรรมที่นำมาประกอบการศึกษาควรจะเหมาะสมกับความสามารถตามพัฒนาการของเด็กข้อจำกัดทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และไม่รุนแรงเป็นอันตรายต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย

การจัดทัศนศึกษา

1. จัดระบบการดูแลเด็กทั้งขณะอยู่บนรถและหลังลงจากรถ
2. ตรวจสอบสภาพรถเดินทางให้อยู่ในสภาพปกติ และตรวจสอบสภาพคนขับรถให้อยู่ในสภาพขับขี่รถอย่างปลอดภัย
3. ครูควรทราบรายละเอียดเฉพาะตัวของเด็กนักเรียนทุกคนที่ร่วมเดินทาง เช่น โรคประจำตัว หรือข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ของเด็ก

กิจกรรมในวิชาพลศึกษา

1. กิจกรรมควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กก่อนเป็นอันดับแรก ไม่ควรมีความรุนแรงอันก่อให้เกิดอันตราย เช่น กีฬามวย
2. ถ้ามีการแข่งขันระหว่างกันควรคำนึงถึงความสามารถและพัฒนาการของเด็ก เช่น ไม่ควรให้เด็กโตแข่งกีฬากับเด็กเล็ก เป็นต้น
3. กิจกรรมกีฬาควรคำนึงถึงความเหมาะสมตามความสามารถและพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรมในวิชาลูกเสือ

1. ไม่ควรเป็นกิจกรรมที่รุนแรง
2. ไม่ควรเป็นกิจกรรมที่อันตรายต่อความปลอดภัยเด็ก เช่น ให้ปิดตาขณะเดินลงน้ำ
3. กิจกรรมควรเหมาะสมกับความสามารถและพลังกำลังของเด็กในแต่ละคน

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

ข้อมูลพื้นฐานของเด็กนักเรียนในข้อจำกัดด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจของเด็กเพื่อนำมาพิจารณาในการจัดการอบรมที่เหมาะสม

เครื่องมือ

1. มีแบบฟอร์มสำหรับตรวจสอบความปลอดภัยของยานพาหนะก่อนออกเดินทาง
2. มีแบบฟอร์มพื้นฐานของเด็กนักเรียน

4. การจัดกิจกรรมสำรวจความปลอดภัยในและรอบบริเวณโรงเรียน เป็นระยะๆ

วิธีการ

1. มีการจัดตั้งคณะทีมสำรวจความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วยกลุ่มคุณครู กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มเด็กนักเรียนเพื่อทำหน้าที่ในการสำรวจความปลอดภัยทางด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สำรวจความปลอดภัยของอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน

2. มีการเดินสำรวจและบันทึกข้อมูลเพื่อค้นหาจุดเสี่ยงและจุดอันตรายทั้งในและนอกโรงเรียนโดยการสำรวจตามห้องเรียน ระเบียง บันได สนามกีฬา อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน สำรวจการจัดระเบียบของวัสดุสิ่งของ ฯลฯ

3. มีการจดบันทึกรายงานอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุซึ่งจะช่วยค้นหาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้

4. เมื่อได้ข้อมูลจากการเดินสำรวจเรียบร้อยแล้ว ควรมีการประชุมคณะทีมฯ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหา

5. จัดให้มีการสรุปรายงานอุบัติเหตุและแจ้งข่าวอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นให้นักเรียนทุกคนทราบ

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

วิธีการบันทึกข้อมูลแบบสำรวจความปลอดภัย

เครื่องมือ

1. แบบบันทึกการเดินทางสำรวจ
2. แบบบันทึกการบาดเจ็บและบริเวณรอบโรงเรียน
(ดูตัวอย่างท้ายเล่ม)

5. การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจาก สิ่งแวดล้อม/อุบัติเหตุ/ภัยพิบัติ/โรคภัยไข้เจ็บ/สื่อ

วิธีการ

1. โรงเรียนควรจัดให้มีการฝึกซ้อมในเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ คือ การฝึกการหนีไฟ กรณีไฟไหม้ การฝึกการปฏิบัติเมื่อเกิดน้ำท่วม แผ่นดินไหว สึนามิ

2. โรงเรียนควรสอนทักษะการข้ามถนน กฎจราจร การเดินทางทางน้ำ ทางบก ทางเท้า ฝึกหัดว่ายน้ำ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ทักษะการขอความช่วยเหลือ

3. มีการสอนทักษะกฎแห่งความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น ห้ามให้ที่อยู่ของตนเองหรือนัดหมายแก่บุคคลที่อยู่ในห้องแชตรูม (chat room) โดยที่เรายังไม่รู้จักเขาดี

4. สอนทักษะให้แก่เด็กในการเลือกอาหารหรือของเล่นที่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก เช่น ไม่ให้เด็กกินอาหารขยะ เช่น อาหารฟาสต์ฟู้ด ขนมของเด็กที่มีสีสังกะสี การซื้อของเล่นที่เป็นอันตราย

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

ทักษะการดูแลตนเองให้ปลอดภัย เช่น การหนีไฟ แผ่นดินไหว ภัยจากรถ
การเดินทาง การร้องขอความช่วยเหลือ การพยาบาลเบื้องต้น

เครื่องมือ

ประสานงานหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงโดยการขอเอกสารประกอบ

การป้องกันอันตรายจาก บุคคล

ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย ด้านการป้องกันอันตรายจากบุคคล

.....

1. มีกฎเกณฑ์เรื่องระบบการรับ-ส่งเด็กที่ปลอดภัย

กรณีเด็กเล็ก (3-8 ปี)

1. กำหนดให้ผู้ปกครองมาส่งเด็กควรส่งให้ถึงคุณครูเพื่อให้คุณครูรับทราบว่าเด็กได้มาถึงโรงเรียนแล้วและหลังเลิกเรียนคุณครูควรส่งเด็กให้ถึงผู้ปกครองเช่นกัน

2. กรณีที่ผู้ปกครองมาส่งเด็กถึงแค่หน้าประตูโรงเรียน ควรให้คุณครูคอยยืนรับเด็กจากผู้ปกครองในช่วงที่ผู้ปกครองมาส่งเด็ก นอกจากนี้คุณครูควรตรวจสอบให้แน่ชัดว่าบุคคลที่มารับเด็คนั้นเป็นผู้ปกครองของเด็กจริง ซึ่งทางโรงเรียนอาจมีการจัดทำบัตรสำหรับผู้ปกครองเพื่อแสดงตัวในการมารับเด็กทุกครั้ง

กรณีเด็กโต (9-13 ปี)

ในกรณีเด็กเดินกลับบ้านเอง ให้มีการจัดกลุ่มเด็กที่อยู่บริเวณบ้านใกล้เคียงให้กลับบ้านพร้อมกัน โดยอาจมีหัวหน้าในแต่ละกลุ่มคอยช่วยกันดูแล

ขณะเดินทางกลับบ้าน ให้มีการจัดเด็กนักเรียนที่ต้องกลับบ้านเองให้กลับบ้านพร้อมกับเด็กที่มีผู้ปกครองมารับส่ง ซึ่งอยู่บริเวณบ้านใกล้เคียงกัน

กรณีรถรับส่งนักเรียน

1. ควรมีคุณครูอย่างน้อย 1 คนอยู่บนรถเพื่อดูแลเด็กที่ถูกส่งเป็นคนสุดท้าย
2. โรงเรียนควรมีประวัติของคนขับรถ

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

กรณีเด็กเล็ก คุณครูควรมีเครื่องมือในการตรวจสอบ

1. มีข้อมูลที่สามารถจะตรวจสอบว่าบุคคลที่มารับเด็กนั้นเป็นผู้ปกครองของเด็กจริง
2. มีบัตรสำหรับผู้ปกครองเพื่อแสดงตัวในการมารับเด็ก

2. มีการสร้างกฎเกณฑ์ความปลอดภัยจากบุคคล

วิธีการ

1. ไม่ให้เด็กหรือผู้ใหญ่อยู่ตามลำพังสองต่อสอง ในห้องเรียนและในสถานที่ต่าง ๆ ที่ลับตาคนโดย

- ให้มีคุณครูอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น ตามชั้นเรียน บริเวณสนามเด็กเล่น เป็นต้น ในช่วงก่อนเรียน ระหว่างพักและหลังเลิกเรียน
- ถ้าเด็กนักเรียนต้องอยู่กับผู้ใหญ่ในโรงเรียนหรือนักเรียนด้วยกันเอง กำหนดว่าจะต้องมีเพื่อนอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 – 2 คน
- จัดระบบไม่ให้ผู้ใหญ่และเด็กอยู่ด้วยกันตามลำพังสองต่อสองในที่ลับตาคน และในเวลาอันไม่เหมาะสม ทั้งในช่วงเวลาเรียนปกติ และในช่วงเวลาที่ทำกิจกรรมภายนอกโรงเรียน เช่น ออกค่าย

2. จัดระบบไม่ให้เด็กนักเรียนอยู่ในห้องเรียนในช่วงก่อนเข้าเรียน ระหว่างพัก และหลังเลิกเรียนโดยโรงเรียนอาจจัดสถานที่และกิจกรรมที่รองรับเด็กนักเรียนให้ทำกิจกรรมด้านล้างอาคารเรียน อย่างเช่น จัดพื้นที่ในการนั่งอ่านหนังสือ , มีอุปกรณ์กีฬาให้เด็กเล่น ฯลฯ โดยบริเวณที่จัดนั้นควรอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ ไม่ควรอยู่ในมุมที่มืดซิด

3. ห้องน้ำ มักเป็นสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุหรือเป็นแหล่งที่เด็กมักจะนัดเจอกันเพื่อกระทำการสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้องเช่น แอบมาสูบบุหรี่ เสพยา ตบตีกัน

หรือล่อลวงข่มขืน ล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก ดังนั้นตัวอย่างแนวทางการจัดหรือสร้างห้องน้ำให้ปลอดภัยต่อเด็กควรพิจารณาดังต่อไปนี้

- กำหนดไม่让孩子去ห้องน้ำตามลำพัง ถ้าเป็นเด็กเล็กต้องมีผู้ใหญ่ไปด้วยเสมอเพื่อป้องกันภัยบุคคลกับเด็ก
 - ที่ตั้งของห้องน้ำไม่ควรอยู่ในที่ลับตาคนจนเกินไป เช่น อยู่บริเวณที่เป็นมุมเปลี่ยว หรือหลังตึก
4. บริเวณโรงเรียนไม่ควรมีสถานที่ปลอดภัยหรือลับตาคนถ้ามีสถานที่ดังกล่าวควรมีมาตรการในการเปลี่ยนแปลงแก้ไข
 5. กำหนดให้มีการเปิดประตู หน้าต่างห้องเรียนอยู่เสมอในช่วงเวลากลางวันโดยเฉพาะระหว่างพัก
 6. ไม่ให้เด็กอยู่ในบริเวณโรงเรียนตามลำพังโดยไม่มีคุณครูอยู่ในโรงเรียน โดยให้มีการจัดสถานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กที่มาถึงโรงเรียนก่อนเป็นคนแรก และเด็กที่ออกจากโรงเรียนเป็นคนสุดท้าย โดยมีคนดูแลเพื่อให้เกิดความปลอดภัยยิ่งขึ้น

3. การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการดูแลตัวเองให้ปลอดภัย

วิธีการ

สอดแทรกกิจกรรมหรือเนื้อหาที่จะช่วยให้เด็กมีทักษะในการป้องกันตัวเอง เช่น กิจกรรมหลักสูตรตัวฉันเป็นของฉัน (หลักสูตรสร้างทักษะในการป้องกันภัยทางเพศให้ได้ระดับชั้น ป.4 – ป. 6)

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะในการป้องกันตัวเอง เช่น กิจกรรมหลักสูตรตัวฉันเป็นของฉัน

4. มีระบบการป้องกันการรังแกกันระหว่างเด็กด้วยกัน

วิธีการ : โรงเรียนต้องทำทั้ง 3 ระดับได้แก่

ระดับโรงเรียน

1. มีการกำหนดมาตรการ“การไม่ใช้ความรุนแรงในโรงเรียน”ให้เป็นนโยบายของโรงเรียน

2. โรงเรียนควรมีการสร้างตระหนักรู้ให้แก่ผู้ปกครอง เด็กนักเรียน และคุณครูทุกคนถึงปัญหาการรังแกกันระหว่างเด็กในรูปแบบของการสำรวจความเห็นของนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามเรื่องการรังแกกัน , การฝึกอบรมครูและผู้ปกครอง

3. การสร้างวัฒนธรรมภายในโรงเรียนในเรื่องการต่อต้านการใช้ความรุนแรงระดับห้องเรียน เพื่อป้องกันการรังแกกัน อาจมีการกำหนดระเบียบสำหรับห้องเรียนร่วมกันคือ

- เราจะไม่รังแกคนอื่น
- เราจะพยายามช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกรังแก
- เราจะพยายามชักชวนเพื่อนที่โดดเดี่ยวให้มาเข้าร่วมกิจกรรม
- หากเรารู้ว่ามีใครถูกรังแกเราจะแจ้งให้ครูประจำชั้น (หรือครูท่านอื่น ๆ) และผู้ปกครองทราบเสมอ

ระดับบุคคล

จัดฝึกอบรมวิธีการป้องกันการรังแกกันให้แก่เด็กนักเรียนเพื่อให้เด็กมีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกรังแก อีกทั้งการเคารพสิทธิไม่ไปรังแกคนอื่น

เครื่องมือ / ข้อมูลที่ควรทราบ

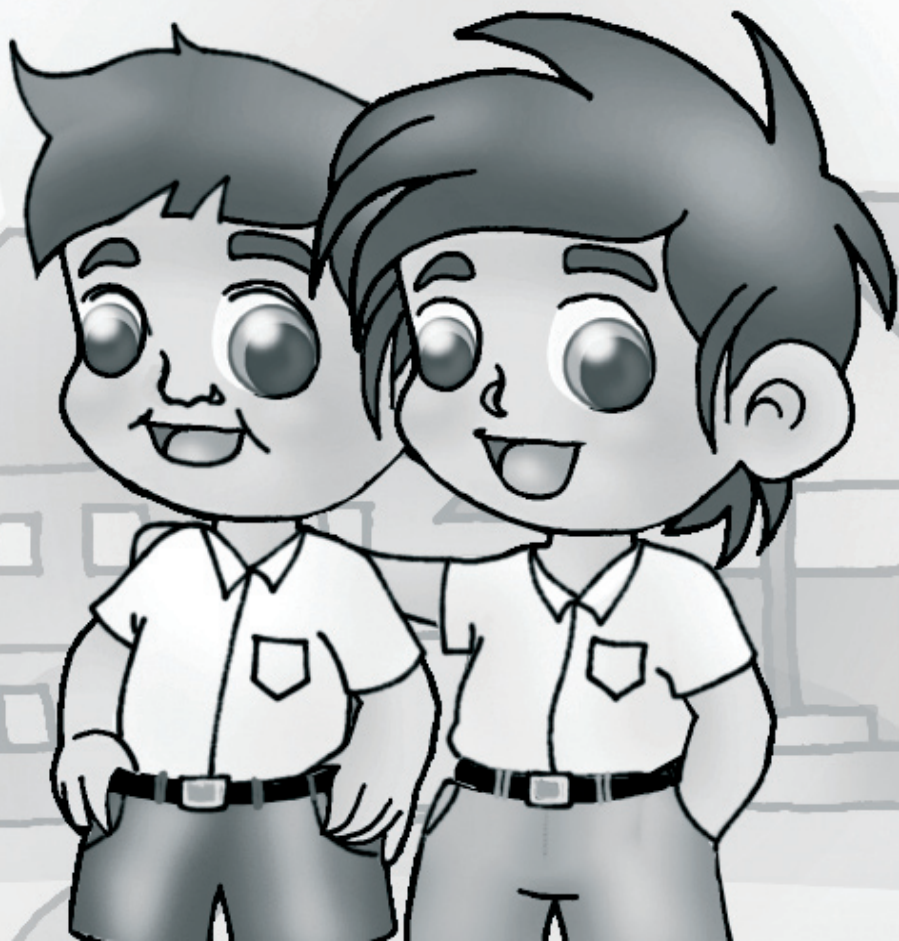
คุณครูควรมีความรู้เรื่อง

1. การป้องกันการรังแกกันในโรงเรียน
2. การสร้างวินัยเชิงบวกให้แก่เด็กนักเรียน

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก

1. การป้องกันการรังแกกันในโรงเรียน (ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา)
2. การสร้างวินัยเชิงบวกให้แก่เด็กนักเรียน (ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา)

การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี
ในโรงเรียน

ตัวอย่างการจัดระบบโรงเรียนปลอดภัย ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน

.....

1. มีการจัดความสัมพันธ์ในโรงเรียนในอันที่จะก่อให้เกิดการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคุณครูและเด็กนักเรียน

วิธีการ

1. คุณครูมีการปฏิบัติต่อเด็กในเชิงบวกโดยเน้นการสร้างเสริมคุณค่าในตัวเองให้แก่เด็กอย่างเหมาะสม โดย

- คุณครูควรเข้าใจในปัญหาพฤติกรรมเด็กและหาทางออกให้เด็กแก้ไขปัญหา พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้วยวิธีที่นุ่มนวลหรือวิธีทางบวก

ตัวอย่างการสร้างวินัยเชิงบวกแก่เด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่ให้ความร่วมมือกับครู

- ไม่ทำตามคำสั่งครูไม่ทำตามที่ขอร้อง ไม่สนใจฟัง ดื้อดึงต่อต้าน ไม่รับฟังคำสั่งของครู ฟืนคำแนะนำของครูพฤติกรรมเหล่านี้มีผลทำให้การเรียนการสอนไม่ราบรื่นและคุณครูเหน็ดเหนื่อยและอ่อนล้ามากขึ้นเมื่อสะสมนาน ๆ อาจทำให้ครูหมดไฟในการทำงาน

- ก่อนถึงวิธีการจัดการครูควรทำความเข้าใจก่อนว่าทำไมนักเรียนถึงได้แสดงพฤติกรรมเหล่านั้น อันดับแรกคือ นักเรียนได้ทำตามใจตัวเอง ได้ทำในสิ่งที่ตัวเองอยากทำ สอง หลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่อยากทำ สาม ต้องการเอาชนะและช่วงชิงอำนาจหรือต้องการดึงดูดความสนใจ

วิธีการจัดการแก้ไขพฤติกรรม

เพื่อไม่ให้เกิดการเรียนการสอนหยุดชะงัก(ใช้ได้ตั้งแต่ระดับอนุบาล-ม.6 จะต่างกันเพียงวิธีสื่อกับเด็กในระดับอายุต่างๆ)

- ครูดำเนินการสอนต่อไปเรื่อยๆพยายามอย่าให้การสอนหยุดชะงัก
- ออกคำสั่งที่ชัดเจนเพื่อดึงความสนใจของนักเรียนที่ทำพฤติกรรมไม่เหมาะสม ในลักษณะของการให้เกียรตินักเรียน
- ให้เวลานักเรียนคิด พิจารณาว่านักเรียนทำตามหรือไม่หากทำตามให้รางวัลกับนักเรียนทันที (กล่าว “ขอบคุณ”)
- หากนักเรียนไม่ทำตามคำสั่ง แก้ไขพฤติกรรมทันที โดยเสนอทางเลือก ระหว่างการทำตามคำสั่งกับการต้องได้รับผลทางลบเล็กน้อย และให้เวลานักเรียนคิดว่าจะเลือกทางเลือกไหน และดำเนินการสอนต่อไปเรื่อย ๆ

หากครูใช้วิธีการนี้อย่างสมอดันเสมอปลาย จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความร่วมมือสูงขึ้นและจะช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทำให้การเรียนการสอนราบรื่นขึ้น

ข้อสังเกต : ครูก็ต้องทำการสอนต่อไปเรื่อยๆโดยไม่หยุดชะงักซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากและให้ความสนใจกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมน้อยที่สุด

- คุณครูควรมีทักษะในการรับฟังเด็กและตอบสนองต่อเด็กอย่างเหมาะสม
- คุณครูควรมีทักษะในการจัดการเมื่อเด็กมีปัญหา เช่น ไม่ควรปฏิบัติต่อเด็กนักเรียนด้วยการเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่น ๆ ไม่ควรมีการตำหนิหรือประณามหากเด็กไม่สามารถตอบคำถามได้หรือทำการบ้านผิด ไม่ควรให้คำแนะนำแบบตำหนิซ้ำเติม หรือลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี

2. จัดให้มีกิจกรรมที่สร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคุณครูและเด็กนักเรียน

2. มีการจัดความสัมพันธ์ในโรงเรียนที่จะช่วยป้องกัน และ แก้ไขปัญหา การข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็กกับเด็ก

วิธีการ

การป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการข่มเหงรังแกกันระหว่างเด็กกับเด็ก

1. มีกิจกรรมที่สร้างเสริมความเห็นอกเห็นใจ (empathy) ระหว่างเด็กกับเด็ก

2. สร้างระบบในการดำเนินชีวิตในแต่ละวันที่จะช่วยให้เด็กมีความเห็นอกเห็นใจ (empathy) ซึ่งกันและกัน เช่น ให้เด็กที่แข็งแกร่งเป็นคู่หูกับเด็กที่อ่อนแอ และให้เด็กที่แข็งแกร่งเป็นผู้ดูแลเด็กที่อ่อนแอกว่า โดยสลับสับเปลี่ยนทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน เป็นต้น

3. มีกิจกรรมที่สร้างเสริม Team spirit ระหว่างเด็กกับเด็ก เช่น กิจกรรมที่ให้เด็กได้ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหาด้วยกัน โดยคุณครูควรวางแผนการจัดกลุ่มอย่างรอบคอบเพื่อให้เด็กได้อยู่ในกลุ่มที่เหมาะสมและติดตามการทำกิจกรรมของกลุ่มโดยตลอด เพื่อไม่ให้มีการใช้อำนาจอย่างไม่เหมาะสมในกลุ่ม

4. มีกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเสียสละ ความสามัคคีกันในกลุ่ม

5. มีกิจกรรมที่เน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง

6. มีกิจกรรมที่让孩子ได้แสดงความสามารถเฉพาะตัว (โดยสมัครใจ)
7. มีกิจกรรมที่กระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กทำสิ่งที่ดี/สิ่งที่ชอบตามอิสระ โดยอยู่ในกรอบที่คุณครูวางไว้อีกทั้งไม่ควรเน้นให้เด็กแข่งขันกัน
8. จัดระบบไม่让孩子และเด็กอยู่ด้วยกันตามลำพังสองต่อสองในที่ลับตาคน โดยอาจให้มีบุคลากรในโรงเรียนอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในช่วงก่อนเข้าเรียน เวลาพัก และหลังเลิกเรียน

3. มีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง

วิธีการ

1. มีการสื่อสารกับผู้ปกครองได้ทันท่วงทีอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการสื่อสารทางเดียว เช่น จดหมายข่าว จุลสาร ฯลฯ และการสื่อสารสองทาง เช่น การจัดกิจกรรม พบปะผู้ปกครองทั้งแบบกลุ่มใหญ่และแบบกลุ่มย่อย

2. มีการดึงให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หรือการสร้างระบบความปลอดภัยในโรงเรียน เช่น เชิญให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อร่วมวางแผนการจัดระบบความปลอดภัยในโรงเรียน

4. มีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กและผู้ปกครอง

วิธีการ

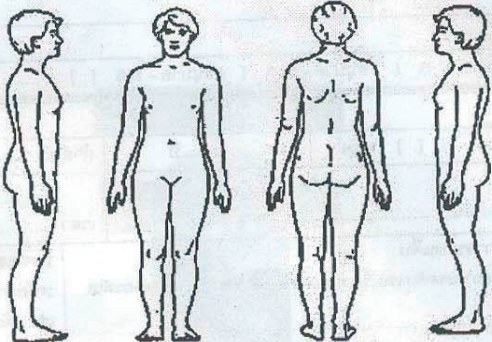
1. มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างทักษะเรื่องการเลี้ยงดูลูกให้แก่ผู้ปกครองในอันที่จะช่วยเอื้อต่อการสร้างเสริมคุณค่าในตัวเด็ก เช่น การอบรมให้ความรู้ กิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่ กิจกรรมกลุ่มพ่อแม่ช่วยเหลือกัน (self-help group)
2. จัดให้มีกิจกรรมครอบครัวเป็นระยะ ๆ เช่น กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ (กิจกรรมที่สร้างการสื่อสารทางบวกในครอบครัว) , กิจกรรมค่ายครอบครัว

ตัวอย่างเครื่องมือ

แบบบันทึกการเดินทางสำรวจสิ่งแวดล้อม	
วันที่สำรวจ ครั้งที่สำรวจ	
การบันทึก : ลงรายละเอียดตามหัวข้อและบันทึก 1 จุด ต่อ 1 แผ่น	
1. ลำดับ / จุดที่	
2. พื้นที่ / สถานที่ และ สิ่งที่เห็นว่าเสี่ยงต่อ บาดเจ็บและอุบัติเหตุ	
3. ลักษณะที่เป็นความ เสี่ยง	
4. ความถี่ของการเกิด อันตราย / การบาดเจ็บ ที่ผ่านมา	☐ ไม่เคยเกิด ☐ 1-2 ครั้ง ☐ 3-4 ครั้ง ☐ มากกว่า 5 ครั้ง
5. ลักษณะบาดเจ็บที่ เกิดขึ้น	
6. ถ้าไม่เคยเกิดเหตุ จะ มีโอกาสเกิดบาดเจ็บ	☐ มากที่สุด ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อยที่สุด ☐ น้อย
7. วิธีแก้ไข	☐ มี ได้แก่ ☐ ไม่มี
8. โอกาสและความ เป็นไปได้ของการ แก้ไข	
9. อุปสรรคการแก้ไข	
แนบรูปถ่าย หรือวาดภาพ ประกอบ เพื่อความชัดเจน	

แบบบันทึกการบาดเจ็บในและบริเวณรอบโรงเรียน (Surveillance of school injury records)			
ชื่อโรงเรียน			
สังกัด			
ระดับชั้น	[] อนุบาล -ป. 6 [] อนุบาล - ม. 3 [] อนุบาล - ม. 6 []		
ชื่อนักเรียน			
เพศ	[] ชาย [] หญิง	อายุ	ปี กำลังเรียนชั้น
วันที่เกิดการบาดเจ็บ	วัน ที่ เดือน พ.ศ. 25.....		เวลา
เหตุนำและเหตุการณ์ของการบาดเจ็บ (บันทึกเหตุการณ์ก่อนและขณะเกิดการบาดเจ็บ เช่น วิ่งเล่นบนสนาม แล้วไปสะดุดถูกพื้นต่างระดับ)		สิ่งของที่เกี่ยวข้องและเป็นสาเหตุ หลักการบาดเจ็บ เช่น ไม้ เก้าอี้ ขิงข้าว ฟัน เสียม ดินสอ	
ชนิดการบาดเจ็บ ใส่ / ที่ช่อง []	6. [] สิ่งแปลกปลอมเข้าหู จมูก ตา คอ เช่น ก้างปลา ถูกปิดติดในจมูก ยกเว้นอุดตัน ทางเดินหายใจ 7. [] ถูกคว้นไฟและเปลวไฟ 8. [] ขาดอากาศหายใจแบบอื่น รวมถึง แปลกปลอมอุดตันทางเดินหายใจและการ สำลักคว้นไฟ ยกเว้นจมน้ำ 9. [] ถูกไฟฟ้าดูด 10. [] ถูกน้ำร้อนลวกหรือวัตถุร้อน 11. [] ได้รับสารพิษ เช่น น้ำยาเคมี สารเคมี ยาเกินขนาด ไรอะเซท รวมทั้งสัตรีมีทิน ทรีมีทิน		12. [] การจราจร เช่น ถูกรถชน 13. [] ถูกกระทำจากคนโดยไม่มีสิ่ง กระแทก เช่น สลักแก้วล้ม 14. [] จากการออกแรงมากเกินไป เช่น ดึง คันของหนักมากเกินไป 15. [] ถูกทำร้ายร่างกาย หรือน่าจะถูกทำร้าย ร่างกาย 16. [] ทำร้ายตนเอง 17. [] อื่น ๆ
ช่วงเวลาเกิดเหตุ ใส่ / ที่ช่อง []	[] ในระหว่างการเรียน-การสอน [] ช่วงเวลาพัก		มีผู้พบเห็นเหตุการณ์ โดยตรงขณะเกิดเหตุ [] มี [] ไม่มี [] ไม่แน่ใจ
	[] ก่อนเข้าเรียน/หลังเลิกเรียน [] ระหว่างเดินทางไป-กลับโรงเรียน		
	[] ที่ต้นศึกษา [] อื่นๆ.....		
สถานที่เกิดอุบัติเหตุ ใส่ / ที่ช่อง []	7. [] ระเบียง เสาชิง 8. [] สนามหญ้า 9. [] สนามกีฬา (สนามปูน) 10. [] สนามเด็กเล่น มีเครื่องเล่น 11. [] สวนหย่อม 12. [] ที่จอดรถ 13. [] ทางเดินเท้า		14. [] ถนน 15. [] ท่อระบายน้ำ 16. [] รั้วโรงเรียน 17. [] อื่น ๆ ระบุสถานที่เกิดเหตุนอกบริเวณ โรงเรียน
1. [] ห้องเรียน			
2. [] ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์			
3. [] โรง-ห้องอเนกประสงค์			
4. [] ห้องน้ำ สุขา			
5. [] สระว่ายน้ำ			
6. [] บ้านใต้			
Surveillance of school injury records 1			

ตำแหน่งการบาดเจ็บ				
				
ระบายตำแหน่งที่มีการบาดเจ็บทั้งหมด พร้อมระบุหมายเลขบาดแผล เพื่อบันทึกในช่องต่อไป				
รายละเอียดลักษณะการบาดเจ็บ 1. บาดแผลถลอก 2. บาดแผลถลอกขาด 3. บาดแผลที่บวมแดง 4. ฟกช้ำ 5. บาดแผลจากวัตถุระเบิดหรือกระสุนปืน 6. บิดแผลง / เกล็ดขจัดออก 7. กระดูกเคลื่อน หรือหัก 8. แผลไหม้ น้ำร้อนลวก 9. ไฟฟ้าดูด / ช็อต 10. สารพิษ / พิษแมลง 11. ขาดอากาศหายใจ 12. บาดเจ็บทรงอก-อวัยวะช่องท้อง 13. บาดเจ็บสมอง 14. อื่น ๆ	หมายเลขบาดแผลตามรูป	รายละเอียดการบาดเจ็บของบาดแผล (ระบุเลข 1-14 ตามตารางซ้ายมือสุด)		
		บาดแผลหมายเลข 1		
		บาดแผลหมายเลข 2		
		บาดแผลหมายเลข 3		
		บาดแผลหมายเลข 4		
		บาดแผลหมายเลข 5		
		บาดแผลหมายเลข 6		
		บาดแผลหมายเลข 7		
		บาดแผลหมายเลข 8		
		บาดแผลหมายเลข 9		
	การช่วยเหลือการบาดเจ็บ ใส่ / ที่ช่อง [] 1. [] ไม่ต้องการรักษาใด ๆ	2. [] รับการรักษาพยาบาล ที่ [] โรงพยาบาลรัฐบาล [] โรงพยาบาลเอกชน [] ห้องพยาบาลของโรงเรียน [] ทันตแพทย์ [] ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย [] คลินิก [] อื่นๆ		
		ผู้บันทึก	ตำแหน่ง	
	Surveillance of school injury records 2			

ตารางสำหรับตรวจเช็คพัฒนาการเด็กในแต่ละวัย

สุขภาพกาย	สุขภาพจิต	บุคลิกและพฤติกรรมที่ผิดปกติ	พัฒนาการส่วนร่างกาย	พัฒนาการด้านสติปัญญา	พัฒนาการด้านจิตใจอารมณ์	พัฒนาการด้านสังคม	พัฒนาการด้านครอบครัว
1. ความสะอาดของร่างกาย 2. ทักษะในการดูแลตนเอง 3. ประสิทธิภาพการรับวัคซีน 4. สุขภาพช่องปาก 5. การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ / พิการ 6. การวินิจฉัยทางการแพทย์ 7. การเจ็บป่วย 8. การบาดเจ็บ/บาดเจ็บ 9. ร้อยเอ้อการถูกทำร้าย 9. ปัญหาการเรียนรู้ (Learning Disability) 10. บริเวณเลือดออก 11. การจัดการความวิตกกังวลทางจิต	1. การขาดรัก (Inadequacy) 2. เจ็บปวดหรือทุกข์ใจ (Trauma) 3. การยอมรับนับถือตนเองต่ำ 4. โหศะ (Anger) 5. กลัว (Fear) 6. วิตกกังวล (Anxiety) 7. โรคเครียด (Stress Disorder) 8. ซึมเศร้า (Depression) 9. อาการเรื้อรังของความสนใจ (Conversation Reaction) 10. แยกตัว (Isolate) 11. ขังตัวเอง (Victimization) 12. รู้สึกผิด (Guilt) 13. ยึดถือการทำ (Obsessive Compulsive) 14. การทำร้ายตัวเอง (Self Mutilation)	1. เฉื่อยชา 2. ก้าวร้าว (Aggressive) 3. เหงา 4. หุนหันพลันแล่น 5. ทำลายข้าวของ 6. ทำร้ายผู้อื่น/รับบาดเจ็บ 7. อิจฉา (Rivalry) 8. โทก (Jealous) 9. ลี้ภัย (Seelangu) 10. การทรยศ/ทรยศต่อมิตร/วางร่างกาย	1. น้หนัก 2. ส่วนสูง 3. ด้ยอก 4. รอบศีรษะ 5. กล้ามเนื้อมัดเล็ก 6. กล้ามเนื้อมัดใหญ่ 7. การใช้สายตาตามมือ 8. การพัฒนาอวัยวะต่างๆ 9. กล้ามเนื้อกระดูก 10. การทรงตัว/	1. ไขว้รั้วใหญ่ 2. การรู้ความหมาย 3. ทักษะการสื่อสาร 4. การใช้ภาษา-การพูด 5. การใช้ภาษา-การฟัง 6. การใช้ภาษา-การอ่าน 7. การใช้ภาษา-การเขียน 8. ผลการเรียนรู้ 9. ความสามารถในการใช้เหตุผล (Reasoning)	1. การควบคุมตนเอง 2. ความมั่นคงทางอารมณ์ 3. มุ่งมั่นในสิ่งที่รัก 4. การรับฟังเหตุผล 5. ทัศนคติต่อผู้อื่น 6. ความตั้งใจในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น 7. ความเครียดและทักษะการระบายความเครียด (Release of Stress) 8. ว่างใจ 9. ว่างใจ 10. ความคิดสร้างสรรค์ (creativity)	1. ทักษะในการจัดการกับปัญหา 2. การปรับตัว 3. รู้จักกาลเทศะ 4. รู้จักตนเองและบุคคลอื่น 5. ความอบอุ่น 6. ความภาคภูมิใจในกลุ่ม 7. การกล้าแสดงออก/การมีส่วนร่วม 8. การเข้ากลุ่ม 9. รับผิดชอบ 10. มีระเบียบวินัย 11. มีความเป็นผู้นำ 12. ติดเพื่อน/รัก/ถูกเลี้ยงง่าย/ค่อย 13. ความต้องการในการยอมรับ 14. ช่วยเหลือผู้อื่น 15. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 16. การเลียนแบบ 17. การคบเพื่อนเพศเดียวกัน 18. การคบเพื่อนต่างเพศ 19. มุ่งจะสัมพันธ์ที่ดี	1. ทัศนคติของพ่อแม่และครอบครัว 2. ทัศนคติของพี่และน้อง 3. ทัศนคติของเพื่อน 4. ทัศนคติของสังคม 5. การแสดงออกของเด็ก 6. การแสดงออกของเด็ก 7. การแสดงออกของเด็ก 8. การแสดงออกของเด็ก 9. แนวคิดเรื่องครอบครัว

แบบสังเกตข้อบ่งชี้การถูกละเมิด

ข้อบ่งชี้ทางด้านร่างกาย

รอยฟกช้ำ ภาวะการณ้ขาดน้ำ รอยบาด รอยฉีกขาด รอยถลอก แผลน้ำร้อนลวก แผลไหม้ กระตุกหัก สุขอนามัยไม่ดี การบาดเจ็บที่ศีรษะ การได้รับสารพิษ การบาดเจ็บภายในช่องท้อง การบาดเจ็บที่อวัยวะเพศ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ ถูกรัดคอ อุดปาก ร่างกายไม่เจริญเติบโต ขาดสารอาหาร

ข้อบ่งชี้ทางผู้ปกครอง ครอบครัวและผู้ดูแลเด็ก

มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีความคาดหวังเกินจริง คุกคาม น่ากลัว กตัญี ทอดทิ้งละเลย การเลี้ยงดูที่ไม่สม่ำเสมอ มีภาวะพึ่งพิง แยกตัวจากสังคม หนี มีการล้อเลียน ปกปิดความลับ ถูกปฏิเสธ

ข้อบ่งชี้ทางพฤติกรรมเด็ก

ก้าวร้าว ถดถอย แยกตัว กลัว ซึมเศร้า ใช้สารเสพติด ต่อต้าน รับผิดชอบเกินวัย ย้ำคิดย้ำทำ มีพฤติกรรมทางเพศไม่สมวัย

ข้อบ่งชี้ทางพัฒนาการ

พัฒนาการช้าทุกส่วน

พัฒนาการช้าเฉพาะจุด

พัฒนาการผิดปกติ

รายชื่อหน่วยงานเครือข่ายสหวิชาชีพ
และองค์กรที่ให้การช่วยเหลือเด็ก

จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่	0-5322-5028
2	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่	0-5321-6459
3	สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์	0-5322-5075
4	สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่	0-5322-5075
5	ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่	0-1712-2877
6	โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	0-5394-5669
7	โรงพยาบาลสวนปรุง	053-276-750 (บริการ 24 ชม.)
8	ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ	053-890-240 (บริการ 24 ชม.)

จังหวัดลำพูน

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดลำพูน	0-5353-7702 0-5351-1141
2	ศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็ก และสตรี จังหวัดลำพูน	1669
3	ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลลำพูน	0-5356-9100
4	ศูนย์ประสานงานเพื่อการพัฒนาสตรี และเยาวชน จังหวัดลำพูน	0-86671-8462
5	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและครอบครัว	0-5353-5069
6	ศูนย์เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษาราชินีนารถ	0-5352-0420
7	มูลนิธิศุภนิมิตร์ จังหวัดลำพูน	0-5350-2034

จังหวัดพิษณุโลก

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก	0-5523-5245
2	สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ บ้านสองแคว	0-5527-9235
3	โรงพยาบาลพุทธชินราช	0-5521-9844 ต่อ 2132
4	ตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก	0-5525-9000

จังหวัดขอนแก่น

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น	0-4323-6621
2	โรงพยาบาลศรีนครินทร์	0-4336-3336
3	โรงพยาบาลขอนแก่น	0-4333-6789
4	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดขอนแก่น	0-4342-1279
5	สถานสงเคราะห์บ้านแคนทอง	0-4323-7334
6	สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กขอนแก่น	0-4343-1285
7	ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น	0-432-5095-8

จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี	0-4525-4107
2	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดอุบลราชธานี	0-4524-2641
3	โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์	0-4531-2550-3
4	โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์	0-4524-4973 ต่อ 1218
5	ตำรวจภูธรจังหวัดอุบลราชธานี	0-4524-5353

จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา	0-4424-3000
2	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา (ศูนย์ฟั่งได้)	0-4425-4990-9
3	สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านราชสีมา	0-4424-2552 0-4427-0111
4	สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ บ้านนารีสวรรค์	0-4424-2724 0-4425-5271
5	โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมา ราชนครินทร์	0-4434-2666

จังหวัดภูเก็ต

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต	0-7621-2726 0-7624-0414
2	โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต (ศูนย์พึ่งได้)	0-7621-7293-8
3	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดภูเก็ต	0-7621-3315
4	มูลนิธิบ้านเพื่อชีวิต	0-7635-2210

จังหวัดสงขลา

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดสงขลา	0-7431-1188
2	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดสงขลา	0-7433-3745-6
3	สถานสงเคราะห์เด็กบ้านสงขลา	0-7433-3223
4	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	0-7445-1020
5	โรงพยาบาลสงขลา	0-7433-8100 ต่อ 1039
6	โรงพยาบาลหาดใหญ่	0-7427-3128
7	ตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา	0-7432-4828

จังหวัดเพชรบุรี

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี (ศูนย์คุ้มครองเด็ก จ.เพชรบุรี)	0-3242-6091
2	ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลพระจอมเกล้า	0-3240-1251
3	ศูนย์ฟื้นฟูและแก้ไขเยาวชนผู้เสียหาย ที่เป็นเด็กและเยาวชน จังหวัดเพชรบุรี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	0-3242-6195

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	0-7735-5080-1
2	สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพภาคใต้ (บ้านศรีสุราษฎร์)	0-7735-5540-1
3	โรงพยาบาลสวนสราญรมย์	0-7731-1444 ต่อ 243
4	บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดสุราษฎร์ธานี	0-7728-9188
5	ตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี	0-1956-3319
6	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	0-7727-2231 ต่อ 2073

จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดชลบุรี	0-3828-2586
2	สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง	0-3824-1373
3	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดชลบุรี	0-3824-0135
4	โรงพยาบาลชลบุรี	0-3827-4200 ต่อ 313
5	ตำรวจภูธรอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	0-3822-1800-1
6	กองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดชลบุรี	0-3828-4979

จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี	0-2580-0737-8
2	สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ บ้านเกร็ดตระการ	0-2584-5115
3	สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด	0-2583-3500 ต่อ 21
4	สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมอง และปัญญาปากเกร็ด(บ้านเฟื่องฟ้า)	02-583-6815
5	สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมอง และปัญญา(บ้านราชาวดี)	0-2583-8426
6	โรงพยาบาลศรีธัญญา	0-2525-2333-5 0-2525-0981-5
7	โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า	0-2526-5511-2
8	สถานสงเคราะห์เด็กพิการ และทุพพลภาพปากเกร็ด	0-2583-8396
9	ตำรวจภูธรจังหวัดนนทบุรี	0-2560-4406-9

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

(กรณีเด็กที่ถูกละเมิดทางเพศ / ถูกทำร้าย)

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1	สายด่วนคูใจ กรุงเทพมหานคร	1646
2	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและครอบครัว กระทรวงศึกษาธิการ	1579
3	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลกลาง	0-2225-1335-48 ต่อ 1085
4	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลวชิระ	0-2243-0151 ต่อ 2575, 0-2241-4517
5	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลตากสิน	0-2437-0123 ต่อ 1125
6	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	0-2899-1154 ต่อ 6306
7	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลหนองจอก	0-2988-4098 ต่อ 249,212
8	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลลาดกระบัง	0-2369-995 ต่อ 259

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

(กรณีเด็กที่ถูกละเมิดทางเพศ / ถูกทำร้าย)

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
9	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลหลวงพ่อกวีศักดิ์	0-2249-3577 -8 ต่อ 817,818
10	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลราชพิพัฒน์	0-2421-2222 ต่อ 1105
11	กองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	1578 0-2246-8652
12	กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน	1557
13	สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก กระทบวง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	0-2255-5850-7
14	มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	0-2412-0739 0-2412-1196

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

(กรณีเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมและปัญหาสุขภาพจิต)

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
1.	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น	0-2245-7798 0-22458095 0-2245-7833
2.	ศูนย์สุขวิทยาจิต	0-2246-1195
3.	จิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	0-2256-5186 0-2256-1582
4.	โรงพยาบาลรามาธิบดี	0-2201-1478
5.	โรงพยาบาลนิติจิตเวช	0-2441-0200-9
6.	โรงพยาบาลราชานุกูล	0-2245-4601-5
7.	โรงพยาบาลสมเด็จพระยา	0-2437-0200-9
8.	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	0-2246-0066

จังหวัดกรุงเทพมหานคร

(กรณีเด็กที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมและปัญหาสุขภาพจิต)

ลำดับ	หน่วยงาน	เบอร์ติดต่อ
9.	สถาบันประสาทวิทยา	0-2246-0059
10.	โรงพยาบาลราชวิถี	0-2246-1246 0-2246-1232-3
11.	โรงพยาบาลเด็ก	0-2246-1260-8 0-2246-2201 0-22472410
12.	โรงพยาบาลตำรวจ	0-252-1235-7 0-2252-8111-25
13.	คลินิกสุขภาพจิต - ศูนย์บริการสาธารณสุข 3 บางซื่อ - ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง - ศูนย์บริการสาธารณสุข 21 วัดธาตุทอง - ศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สีพระยา - ศูนย์บริการสาธารณสุข 24 บางเขน	0-2587-0618 0-2246-1554 0-2246-1591 0-2391-6082 0-2236-4055 0-579-1342

บรรณานุกรม

1. ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา .(2549). รายงานการสำรวจทัศนคติต่อการสร้างวินัยและพฤติกรรมในการสร้างวินัยของครูต่อนักเรียน .ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
2. ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา .(2549). รายงานการสำรวจปัญหาการรังแกกันของนักเรียน. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
3. ผศ.ดร.สมบัติ ตาปัญญา .(2549).เอกสารคู่มือครู การป้องกันการรังแกและพฤติกรรมต่อต้านสังคมในโรงเรียน. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
4. ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก. เอกสารแบบบันทึกข้อมูลโรงเรียน.
5. รศ.ดร.เอมอัชฌา วัฒนະบุรณนธ์ .ความปลอดภัย.

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ปี พ.ศ. 2524 ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเป็นโครงการหนึ่งของมูลนิธิเด็ก จนกระทั่งปี 2540 จึงได้ก่อตั้งเป็นมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เพื่อทำงานช่วยเหลือ ปกป้อง ค้ำครองเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามูลนิธิฯมีแนวทางการทำงานเพื่อสร้างให้องค์กร เป็นเสมือนศูนย์สาธิตที่ครบวงจร และเป็นต้นแบบในการทำงานค้ำครอง และป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก โดยเน้นการทำงานค้ำครองเด็ก ครอบคลุมการตั้งแต่การป้องกัน การสืบค้นข้อเท็จจริง การค้ำครองสวัสดิภาพเด็ก การบำบัดฟื้นฟู การคืนเด็กสู่สังคม โดยมุ่งเน้นทั้งการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ที่ดีให้กับเด็กและการพัฒนารูปแบบวิธีการทำงานค้ำครองเด็ก เพื่อเป็นต้นแบบ ให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างให้สังคมไทยเป็นสังคม ที่เอื้ออาทรสำหรับเด็ก (Caring Society for Children)

คู่มือที่อยู่ในมือของท่านเล่มนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจในการ ป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก (Prevention) โดยการพัฒนาครู ให้มีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างระบบความปลอดภัยใน โรงเรียนให้แก่เด็ก ทั้งนี้มูลนิธิฯเชื่อว่าหากผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลเด็กมีความ รู้ ความเข้าใจ และร่วมมือกันในการสร้างระบบความปลอดภัยในโรงเรียนจะ ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่น่าอยู่อีกแห่งหนึ่งสำหรับเด็ก

และหากท่านต้องการสนับสนุนพันธกิจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและครอบครัวเพิ่มเติม ท่านสามารถร่วมบริจาคเงินมาได้ที่

- เช็ค สั่งจ่ายในนามมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาท่าพระ เลขที่บัญชี 017-2-35098-3
ธนาคารกสิกรไทย สาขาโพธิ์สามต้น เลขที่บัญชี 067-2-51383-9
ธนาคารกรุงเทพ สาขาบางกอกน้อย เลขที่บัญชี 119- 0-63365-9
ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักนาเนาเหนือ เลขที่บัญชี 000-1-89258 - 4
*กรณีโอนเงินผ่านธนาคาร กรุณาפקซ์สำเนาโอนเงินมาที่
โทร 0-2412-9833

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เลขที่ 979 ถนนจรัญสนิทวงศ์ 12 แขวงวัดท่าพระ
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600 โทรศัพท์ 0-2412-1196
0-2412-0739 0-2864-1421 โทรสาร 0-2412-9833
e-mail : cpcrheadoffice@yahoo.com www.thaichildrights.org
